

Abstract

Under 2000-talet har det producerats och spridits mängder av betydande forskning som publicerats via databaser. En betydelsefull länk i kunskapsspridningen utgörs av akademien som i dag står för den största andelen av vetenskapliga publikationer. I denna historiografiskt inriktade undersökning kartläggs och undersöks en del av svensk historieforskning och historieskrivning som ägt rum under 2000-talet. Den vetenskapliga disciplin som undersöks inom det humanistiska fältet är historievetenskapen, avgränsat till de resultat av forskning som studenter gjort runtom på de svenska universiteten och högskolorna, i ämnet historia. Källmaterialet består av studentuppsatser som publicerats i databasen *Digitala vetenskapliga arkivet*, DiVA vilket i dag ses som det nationellt mest använda systemet för publikationsdata, med över 400 tusen publicerade fulltexter varav antal nedladdade uppgår över 53 miljoner gånger.

Genom empiriska och teoretiska studier och bruket av både kvantitativa och kvalitativa metoder analyseras metadata, för att ge svar och resultat över frågan om vad studenter i det svenska utbildningssystemet, på universitet och högskolor skriver historia om under 2000-talet. För att få fram svar fungerade bibliometri som kunskapsområde och frågan om vilka nyckelord som dominerar och var de mest frekvent använda i taggningen (definitionerna) av forskningsresultaten ställdes. Delfrågan om hur bruket av nyckelord ser ut över tid användes för att få fram och se trend över resultat. Teoretiskt ramverk i undersökningen och läsning av de kvantitativa resultaten utgick från Kuhns teori om paradigmen.

Resultat visar att *Genus, Historiebruk, Arkeologi, Historiemedvetande, Historiedidaktik, Identitet, Osteologi, Andra världskriget, Diskursanalys, Kalla kriget, Samer, Laborativ arkeologi* och *Utbildningshistoria* utgör några ledande sakområden som studenterna skrivit historia om under 2000-talet. Resultat visar också att det nationella paradigmet är ledande för studenternas historieforskning, även om *USA, Sovjetunionen, Jugoslavien, Japan, Finland, Sápmi* och *Israel* förekommer frekvent. Avslutningsvis visade föreliggande undersökning att metadata kan användas som resurs i historieforskning samtidigt som det historiska perspektivet vidgas.

Nyckelord: Historiografi, 2000-talet, metadata, bibliometri, historieskrivning, historiebruk, historiemedvetande, historiedidaktik, paradigmen, keyword, nyckelord, studentuppsatser, historia, historiska perspektivet

Inledning	1
Syfte och frågeställning	2
Tidigare forskning	3
Metod och källmaterial	7
Metadata	7
Källmaterial.....	10
Avgränsning.....	11
Urval	11
Analysverktyg	13
Bibliometri.....	13
Teoretiskt ramverk	14
Bakgrund	16
Analys: centralt att skriva historia om	17
#Dominerande nyckelord	17
#Trend	20
Sakområde.....	21
Epok.....	24
Plats.....	27
Slutdiskussion	29
Käll- och litteraturförteckning	34
Bilagor	39

Inledning

Att historia är resultat av handling och aktivitet som inte sker av sig självt är ingen nyhet. Vi vet att vetenskapen om människan i det förflutna vidgas genom kommunikation och avhandlas över tid. I Sverige utgör akademiska organisationer som universitet, högskolor, forskande myndigheter och andra institut en viktig del i samhällets kunskapsproduktion och process av kunskapsutbyte. Historiskt sett grundades Sveriges första universitet redan år 1477 och har sedan dess expanderat till att i dag utgöras av omkring 50 myndigheter, i form av högskolor, universitet och enskilda utbildningssamordnare.¹ I dagsläget står dessa för den största andelen av vetenskapliga publikationer, vilka utgör vetenskaplig grund för samhället på olika nivåer.² Vi bör då även vara medvetna om att kunskap om historia varierar och förs vidare generation efter generation och att historieforskning och akademisk historieskrivning förändras över tid. En vetenskaplig disciplin som producerar mängder av betydande forskning inom det humanistiska fältet är historievetenskap, vars forskningsresultat utgör en viktig faktor för samhället och människans förståelse och agerande i omvärld.

Syfte med föreliggande undersökning är att kartlägga och undersöka en del av svensk historieforskning och historieskrivning som skett under 2000-talet. Detta sker genom studiet av dess produkter även kallat resultat, i form av studentuppsatser (examensarbeten) som producerats runt om på svenska universitet och högskolor, i ämnet historia. Anledning till valet beror bland annat på intresset av det historiska perspektivet, vilket ska främja och utveckla människors uppfattning och kunskap(er) av nutid och beredskap för framtid.³ Ett annat motiv är det empiriska intresset och att testa hur metadata kan användas historiografiskt, för att undersöka historieforskning.

Ämnesområde och utgångspunkt för denna undersökning är historiografi, där forskningsområde utgörs av den vetenskapliga analysen av historieforskning och

¹ Universitetskanslersämbetet (UKÄ), *Universitet och högskolor*, 2018., <https://www.uka.se/fakta-om-hogskolan/universitet-och-hogskolor.html> [hämtad 2019-05-09].

² Vetenskapsrådet, *Vetenskaplig produktion – analys av det vetenskapliga forskningssystemet*, 2018., <https://www.vr.se/analys-och-uppdrag/vi-analyserar-och-utvarderar/alla-publikationer/publikationer/2018-06-01-vetenskaplig-produktion----analys-av-det-vetenskapliga-forskningsystemet.html> [hämtad 2019-05-27].

³ Skolverket, *Gy11*, u.å., <https://www.skolverket.se/undervisning/gymnasieskolan/laroplan-program-och-amnen-i-gymnasieskolan/laroplan-gy11-for-gymnasieskolan> [hämtad 2020-10-29].

historieförmedling, via dess produkter.⁴ Då studien utgår ur ett historiografiskt perspektiv och ämnesområdet är stort och brett har en avgränsning gjorts, till att undersöka den akademiska historieskrivningen och en del av de resultat som framställts runtom på universitet och högskolor, i ämnet historia. Varför beror bland annat på som tidigare formulerats att de svenska universiteten och högskolorna står för 85% av Sveriges totala volym, sett till både produktion och spridning av forskningsresultat.⁵ Och utgör därför en ledande resurs-källa i studiet. Dessutom ger en historiografisk undersökning svar på vilken historia som varit central i en kontext och som förts vidare in i framtid. Metodologiskt används bibliometri som kunskapsområde för empirisk undersökning och den läsning som sker i studiet av källmaterialet. Teoretiskt ramverk som applicerats för att vidga perspektiv över de kvantitativa resultat som analyserna visar görs genom Thomas Kuhns teori om paradigm. Källmaterial utgörs av forskningsresultat, av typ studentuppsatser (examensarbete) som gjorts runtom på universitet och högskolor, i ämnet historia under 2000-talet.

Syfte och frågeställning

Syfte med föreliggande undersökning är att kartlägga och undersöka en del av svensk historieforskning och historieskrivning som skett under 2000-talet. Detta genom studiet av dess produkter, i form av de studentuppsatser (examensarbeten) som producerats runtom på svenska universitet och högskolor, i ämnet historia. Den akademiska historieskrivningen som undersöks via studenternas forskningsresultat finns publicerade i den nationella databasen *Digitala vetenskapliga arkivet*, DiVA.

För att uppnå och få fram svar utifrån uppställt syfte har följande frågeställningar brukats i undersökningen:

- Vad skriver studenter i det svenska utbildningssystemet, på universitet och högskolor historia om under 2000-talet?

⁴ Arthur Marwick, *The nature of history*, 3 uppl. (Basingstoke: Macmillan Education, 1989), Birgitta Odén, sökord: "historiografi", *Nationalencyklopedins* nätupplaga, <http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/historiografi> [hämtad 2019-03-14], Gunnar Artéus & Klas Åmark (red.), *Histeskrivningen i Sverige*, 1. Uppl. (Lund: Studentlitteratur, 2012).

⁵ Vetenskapsrådet, *Vetenskaplig produktion – analys av det vetenskapliga forskningssystemet* (Stockholm: Vetenskapsrådet, 2018).

- Vilka nyckelord dominerar och är de mest frekvent använda i taggningen (definitionerna) av forskningsresultaten under 2000-talet?
 - Hur ser användningen av nyckelord ut över tid?

Tidigare forskning

I artikeln och studien *Historians and Their Sources: The Use of Unpublished Source Material in Swedish Doctoral Theses in History, 1959–2015, and in Student Bachelor's and Master's Theses, 2010–2015* har Wångmar och Lennartsson undersökt användningen av källmaterial inom forskarutbildningen genom studiet av svenska doktorsavhandlingar. Detta utifrån syftet att se om det finns tendens att använda ett digitalt källmaterial, framför ett o-digitalt. I studien som bland annat finns tillgänglig fritt via *Scandinavian Journal of History* ställs frågan om hur användning och förekomst av o-publicerat (ej digiserat och ej digitaliserat)⁶ källmaterial förändrats i 1107 forskningsresultat under perioden 1959–2015. Typ av forskningsresultat som undersöks utgörs av doktors-, magister- och kandidatuppsatser i historia. Metoden i studien är kvantitativ även om ett kvalitativt arbetssätt brukas i den läsning, hantering och bearbetning som görs i användningen av material. Resultat visar att det skett en betydande nedgång och minskning av att använda material som inte finns publicerat och tillgängligt på internet. Dock förekommer det avvikande år som 2010, där resultatet visar att en utveckling och ökning skett. Analysens resultat visar en trend där både utveckling och användning av digitala källor ökat med tid. Möjliga förklaringar till orsaker kopplas samman med faktorer som nutida reformer, vilka inverkat för val av källmaterial.⁷ Ett annat argument som ges är att fler doktorsavhandlingar i dag även publiceras inom andra discipliner inom ramen för den historiska vetenskapen, där bland annat historiedidaktik och historiebruk ingår. Den metadata, i form av de nyckelord, keyword eller ämnesord som upphovspersonerna valt att tagga sin forskning med är: Sverige, opublicerat källmaterial, doktorsavhandlingar, arkiv, examensarbeten, underdisciplinär specialisering, historia- och historiedidaktik.

⁶ Ett digiserat material är analog information som gjorts digital, till exempel ett inskannat dokument eller bok. Jämfört med ett digitaliserat material där informationen/data är strukturerad, maskinläsbar och digitalt sökbar. För fördjupning av begreppen gör en sökning på engelska: digitization vs. digitalization.

⁷ Erik Wångmar & Malin Lennartsson, "Historians and Their Sources: The Use of Unpublished Source Material in Swedish Doctoral Theses in History, 1959–2015, and in Student Bachelor's and Master's Theses, 2010–2015", *Scandinavian Journal of History* 43:3 (2018), s. 365-386.

I *Studying Social Tagging and Folksonomy: A Review and Framework* en översikt och granskning som gjorts av 180 studier av folksonomi som fenomen, framställs bland annat att forskning inom folksonomi och social taggning är ett nytt område. I texten beskrivs folksonomi som system, samt hur ett användar-genererat innehåll och index skapas och visar sig, genom metadata. Detta utifrån de taggningar och spår som blir till och genereras via användarnas och individernas sökord, även kallat nyckelord. I texten visas även resultat och fakta fram över användarnas beteende samt information angående de sociala märknings-systemens karaktär, sett till socio-tekniska ramar.⁸

Vetenskaplig produktion – analys av det vetenskapliga forskningssystemet är en rapport och bibliometrisk framställning gjord av Vetenskapsrådet där svensk forskning har analyserats utifrån ett internationellt perspektiv. I rapporten som utgår utifrån ett svenskt nationellt perspektiv visas resultat fram över publikationsvolym och citeringsgenomsnitt som jämförts internationellt mellan olika länder. I analysen av det vetenskapliga forskningssystemet har bibliometri används och begreppet syftar till de statistiska analyser som gjorts av vetenskapliga produktioner, där publikations- och kommunikationsmönster som citeringsgenomsnitt utgjort en central faktor. I rapporten visas bland annat att universiteten sett till andra forskande organisationer, utgör den största instansen för produktion av vetenskapliga publikationer, i Sverige. I texten presenteras även en uppdaterad bild över den svenska- och globala publiceringen och hur den ser ut över tid. I rapporten förekommer även referering till undersökningar avseende bibliometriska skillnader mellan individer, sett till indelningen av typ kvinna och man. Resultat som visas i rapporten är bland annat att det skett en ökad produktion av publikationer både i Asien, Europa, USA och Kina under de senaste åren. Resultatet visar även att det svenska citeringsgenomsnittet ökat något över tid, men att publikationsvolymen de senaste åren inte gjort det. Ett annat resultat är även att en ökning skett under 2000-talet av publikationer som publicerats open access. I rapporten framgår det även att 45% av alla svenska publikationer sedan 2013 är open access, vilket jämförs med den totala artikelvolymen globalt, där siffran är cirka 30%.⁹

⁸ Jennifer Trant, "Studying social tagging and folksonomy: A review and framework.", *Journal of Digital Information* 10:1 (2009).

⁹ Vetenskapsrådet 2018, s. 3–4.

Svenska avhandlingar i historia 1997–2001 är en kvantitativ studie som gjorts av svenska doktorsavhandlingar i ämnet historia, på uppdrag av Högskoleverket. Aronsson som utfört studien påpekar bland annat att det är svårt att skapa en helhetsbild över utgivningen av avhandlingar i ämnet historia, både för akademiker och för allmänheten. I texten framgår att avhandlingsproduktionen i Sverige är ett av de centrala resultaten av svensk forskarutbildning, där metadata utgör en väsentlig faktor att undersöka för att få fram svar och resultat. Resultat från undersökningen som gjorts av metadata utifrån faktorer som ort, årtal, titel, tidsavgränsning och författarens kön är bland annat att samtidsorienteringen har ökat sedan 1950-talet och att medeltidsforskningen har sjunkit sedan 1940-talet. I studien visas även resultat om att det nationella paradigmet utgör centrum och är ledande i den forskning som studerats.¹⁰

I texten och kapitlet *Science maps within a science policy context* (2004), belyser och granskar Ed Noyons bibliometriska metoder och tekniker som utvecklats och använts under de senare årtiondena. Han ger en historisk överblick över området och visar bland annat hur det är möjligt att undersöka, visualisera och visa fram resultat över den kunskapsproduktion som finns inom vetenskaps- och forskningsområden. Och att detta kan göras genom kartläggning och dataanalyser av dokument, i form av publikationer. Några av de metoder som skildras i texten är co-word och co-citation analyser, vilka kan användas på varierande sätt, beroende på syfte och vad som ska undersökas. Till exempel kan co-word och co-citation analyserna brukas för att få fram kunskap och innehåll om vetenskapsfält och dess nätverk och kopplingar. Detta utifrån faktorer om vilka urval som gjorts och används, utifrån tidigare forskning och de referenser som förekommer i materialet som undersöks. Syftet med analyserna är att få fram mönster, strukturer och kopplingar, både mellan och inom de områden och/eller dokument som studerats. Sammanfattningsvis presenteras och visas flera tekniker, metoder eller tillvägagångssätt som kan användas för att analysera material, utifrån olika infallsvinklar och perspektiv beroende på vad och syfte med undersökning.¹¹

¹⁰ Högskoleverket nv. Universitetskanslersämbetet (UKÄ), Högskoleverkets rapportserie 2003:12 R *Utvärdering av grundutbildning och forskarutbildning i historia vid svenska universitet och högskolor* (Stockholm: Högskoleverket, 2003).

¹¹ Ed Noyons, "Science Maps Within a Science Policy Context", i *Handbook of Quantitative Science and Technology Research*, red. Moed H.F., Glänzel W., Schmoch U. (Dordrecht: Springer Science + Business Media, Inc., 2004), s. 237–241.

I Lu och Yangs paper *Trend Analysis of News Topics on Twitter* undersöks nyhetsämnen på Twitter. I studien använder de sig av en trendanalys och en ny metod som de testat för att se och förutsäga trenderna som förekommer i källmaterialet. Detta baserat på MACD-indikatorn (Moving Average Convergence-Divergence). Syfte utgörs av att de vill testa att implementera och konkretisera ett nytt koncept för att definiera trendmoment, vilket då används för att förutsäga trenden för nyhetsämnen på Twitter. Resultat från deras studie är bland annat att den nya metod som de presenterar och visar fram fungerar för att undersöka trend samt att deras experimentella resultat visat att trendförutsägelsen är effektiv och enkel.¹²

I artikeln *Creativity and Conformity in Science: Titles, Keywords and Co-Word Analysis* av Whittaker, Courtial och Law utforskas co-word analysen och/eller metoden utifrån premissen om den är adekvat att använda i undersökningar. Deras resultat visar att analysen kan användas i vetenskapliga studier för att undersöka källmaterial och dokument, genom dess titlar och nyckelord. I texten ges även resultat från undersökningen över de skillnader som visat sig mellan de metodologiska antagandena, vilka framkommit utifrån två traditioner och riktningar som finns inom området. Deras undersökning visar att den största skillnaden mellan att analysera metadata, i form av titlar och nyckelord är att en analys av nyckelord ger mer detaljerade och djupgående resultat och redogörelse över koncept, för det studerade vetenskapliga området.¹³

I antologin *En helt annan historia: tolv historiografiska uppsatser* (2004), framställs tolv uppsatser som bland annat belyser och behandlar teoretiska frågor inom historiografin, historiskt innehåll i böcker och hur det förflutna synliggörs i samhället. I inledningen skriver artikelförfattarna Edquist, Gustavsson, Johansson och Linderborg att historiografi och vetenskapen om hur det förflutna används, beskrivs och tolkas i samtid är ett forskningsfält som växer. De skriver att forskningsfältet är stort och rymmer forskning om historieskrivning, historiekultur, kollektiva minnen, historiebruk och historiemedvetande även av

¹² Rong Lu & Qing Yang, "Trend Analysis of News Topics on Twitter," *International Journal of Machine Learning and Computing* 2:3 (2012), s. 327–332.

¹³ John Whittaker, Jean-Pierre Courtial & John Law. "Creativity and Conformity in Science: Titles, Keywords and Co-Word Analysis." *Social Studies of Science* 19:3 (1989), s. 473–96.

artikelskribenterna kallat historiebruksforskning.¹⁴ I texten påpekar de att den historiografiska forskningen både har vidgats teoretiskt, metodologiskt och innehållsmässigt. Och att studiet i dag inte enbart syftar till att undersöka det källkritiska genombrottet i svensk historia, vilket haft övertag och utgjort norm för forskningen tidigare. Detta utifrån kopplingar till de skolor och inriktningar som verkat inom fältet. Syftet med antologin och de tolv uppsatserna som undersökt och analyserar historieskrivning från 1200-talet till 2003, är bland annat att visa den bredd och de möjligheter som finns inom den historiografiska forskningen.¹⁵ "All historieskrivning handlar, medvetet eller omedvetet, om att befästa maktförhållanden och ideologier eller att underminera dem."¹⁶

Historisk forskning på väg – vart? En översikt över avhandlingar och forskningsprojekt vid de historiska universitetsinstitutionerna samt en kritisk granskning av den officiella vetenskapliga debattens form och funktion i Sverige 1990–1996, är en översikt och studie byggd på institutionernas självrepresentation under 1990-talet. Metod som används i studien och dess analys är kvantitativ. Den kvantitativa undersökningen har avgränsats till analyser av historia som universitetsdisciplin och kunskapsområde, där Uppsala, Lund, Göteborg, Stockholm och Umeå är de avdelningar och organisationer som undersöks. Källmaterialet i undersökningen utgörs av avhandlingar vilka producerats mellan åren 1990–1996. Syftet framställs vara studiet av vad som har hänt inom den akademiska historieforskningen under perioden. Övergripande resultat är bland annat att avhandlingarnas fokusområde och ämne förändras långsamt och successivt över tid.¹⁷

Metod och källmaterial

Metadata

Då mål för denna undersökning är studiet av svensk historieforskning och historieskrivning, genom analys av dess produkter blir och utgör metadata väsentligt i sökandet efter både innehåll, struktur och svar. Men vad är då metadata? I denna kontext ses metadata

¹⁴ Samuel Edquist, Jörgen Gustafson, Stefan Johansson & Åsa Linderborg, "Inledning", i *En helt annan historia: tolv historiografiska uppsatser*, red. Samuel Edquist. (Uppsala: Historiska institutionen, Univ., 2004), s. 5.

¹⁵ Edquist, Gustafson, Johansson & Linderborg 2004, s. 7.

¹⁶ Edquist, Gustafson, Johansson & Linderborg 2004, s. 10.

¹⁷ Peter Aronsson, *Historisk forskning på väg – vart? En översikt över avhandlingar och forskningsprojekt vid de historiska universitetsinstitutionerna samt en kritisk granskning av den officiella vetenskapliga debattens form och funktion i Sverige 1990–1996*, Rapport (Växjö: Högskolan i Växjö, 1997).

som "data om data" eller "information om information" och den beskrivning som gjorts och görs av och över innehåll, i form av exempelvis forskningsdata, vilken finns i databaser och varierande digitala dokument. Metadata gör det möjligt att söka, spåra och samla in information och stoff som sedan kan användas och bearbetas på varierande sätt för att få fram svar och kunskap(er). Att använda metadata, framställa sammanställningar och register över innehåll och information av handlingar inom en statlig byråkrati är ingen nyhet. Historiskt finns det fynd som visar att när den statliga byråkratin utvecklades, ökade de handlingar som skulle hanteras inom systemet varav olika standarder framställdes och utvecklade både urval och sortering. Historiska spår från Mesopotamien visar att de under 2000-talet f.vt. använde sig av organiserade arkiv och strukturerade data och/eller fakta.¹⁸ Att strukturera uppgifter och katalogisera, klassificera, arkivera och bevara stoff var även väsentligt för romarna och grekerna, där ett exempel utgörs av katalogen *Pinakes* som fanns i biblioteket, Alexandria. *Pinakes* var metadata över grekiska verk och författare och bestod av fler än 100 volymer med beskrivningar och klassificeringar som utgjorde kunskap.¹⁹ Boktryckarkonsten kan ses som ett nästa steg och centralt skeende för utvecklingen av metadata och "information om information". *Bibliotheca universalis* (1545) ses som ett av de första bibliografiska verken av sin sort i anglosaxisk historieskrivning och utgör således de först kända beskrivningarna över systematisering, för hur böcker skulle ordnas och klassificeras.²⁰ Metadata är och utgör även i dag en oerhörd resurs-källa och tillgång i vårt samhälle, exempelvis tillgängliggörs och sprids forskning och vetenskapliga resultat i dag ofta via digitala kanaler, där metadata förekommer på olika nivåer.

During the past decade the World Wide Web has become a most important general source of information. More and more scientific and technological information, including publications, are made available and actually retrieved through the web.²¹

¹⁸ Manuel Molina, "Archives and Bookkeeping in Southern Mesopotamia during the Ur III Period." *Comptabilités* 8 (2016).

¹⁹ Markus Krajewski & Peter Krapp, *Paper Machines: About Cards and Catalogs, 1548-1929 [Elektronisk resurs]*, (Cambridge: MIT Press, 2011), s. 145-146.

²⁰ *Britannica Academic, Conrad Gesner*, 6 Feb. 2019., <https://academic-eb-com.till.biblextern.sh.se/levels/collegiate/article/Conrad-Gesner/36617> [hämtad 2020-09-14].

²¹ Henk F. Moed, Wolfgang Glänzel & Ulrich Schmoch, "EDITORS' INTRODUCTION", i *Handbook of quantitative science and technology research: the use of publication and patent statistics in studies of S&T systems*, red. Henk F. Moed, Wolfgang Glänzel & Ulrich Schmoch. (Dordrecht: Springer Science + Business Media, Inc., 2004), s. 6. https://doi.org/10.1007/1-4020-2755-9_11 [hämtad 2020-11-27].

Ett annat begrepp som är förknippat och associeras med metadata är *open access*. Open access eller öppen tillgång syftar till möjliggörandet av att vem som helst, utan kostnad ska kunna ta del av forskningsresultat och annat vetenskapligt material som kan användas i undervisning och andra utbildningssammanhang. Metadata och spridning av vetenskaplig information är centralt och av vikt även i nutid och det är Kungliga biblioteket (KB) som har i uppdrag att samordna arbetet till ett öppet tillgängligt publiceringssystem.²² Systemet som de utvecklar för att samla metadata om publikationer av forskning är databasen SwePub, vilket även fungerar som söktjänst och spridning av vetenskapliga rapporter, artiklar, avhandlingar, böcker med flera.²³ Metadata utgör som tidigare formulerats, en central och viktig roll i nutid, ur dåtid och för framtid och är väsentlig för studiet av akademiska bidrag till historieskrivningen och undersökningen i helhet. En viktig poäng med metadata är även "What makes metadata so useful is the fact that, generally unlike the contents of communication, it can be easily read and processed by machines."²⁴ Och kunskap är väl makt?

Nyckelord

Ett annat centralt begrepp i denna undersökning som associeras och kopplas samman med metadata, är nyckelord. Andra benämningar för nyckelord är ämnesord, sökord, ledord och keyword. Dagligen använder vi oss av nyckelord, till exempel när vi söker efter information och stoff om ett kunskapsområde eller när vi vill få fram data och innehåll över ett specifikt ämne. Överallt i dagens digitala verklighet behöver vi använda oss av ämnesord och kombinationer av dessa för att ges möjlighet till att söka, spåra och få fram innehåll. Keyword används även för att läsa av trender och andra mönster i vårt samhälle och det finns flera stora företag som erbjuder verktyg för analyser. Givetvis innebär användning av digitala verktyg och tjänster på internet att vi lämnar spår, vilka samlas in av organisationer och företag världen över för identifikation och användning, i olika syften. Kunskap är ju makt

²² Kungliga biblioteket, *OpenAccess.se: Samordning av öppen tillgång till vetenskapliga publikationer i Sverige*, 2020, <https://www.kb.se/samverkan-och-utveckling/oppen-tillgang-och-bibsamkonsortiet/oppen-tillgang.html> [hämtad 2020-10-01].

²³ Kungliga biblioteket, *SwePub - nya analys-tjänster och länkade data*, 2019, <https://www.kb.se/samverkan-och-utveckling/nytt-fran-kb/nyheter-samverkan-och-utveckling/2019-12-10-swepub---nya-analystjanster-och-lankade-data.html> [hämtad 2020-10-05], Kungliga biblioteket, *Bibliometri*, u.å., <https://bibliometri.swepub.kb.se/bibliometrics> [hämtad 2020-10-05].

²⁴ Paula Kift & Helen Nissenbaum, "Metadata in Context – An Ontological and Normative Analysis of the NSA's Bulk Telephony Metadata Collection Program", *Journal of Law and Policy for the Information Society* 13:2 (2017), s. 337.

och att ha tillgång till uppgifter över något både lokalt, nationellt och globalt är en oerhörd nyckel och resurs. Nyckelord som även är en typ av metadata används också för att tagga data och filer i system, där ett exempel är de vetenskapliga publikationer som tillgängliggörs via databaser, sökmotorer och andra digitala verktyg. Att tagga en publikation innebär att avsändare förslagsvis förser ett dokument med märkning, via nyckelord vilka då definierar, visar fram och redogör för centralt innehåll och vad som är viktig information och kunskap att förmedla till mottagare och omvärld. Taggningen kopplas samman med begreppet folksonomi som är ett system som bygger på fria och icke-auktoriserade ämnesord, uppbyggt av användare, i detta fall av studenterna och deras taggningar.²⁵ Syfte är sannolikt även att texten ska bli synlig och dyka upp som resultat och träff i sökningar, då det är möjligt och effektivt att optimera publiceringar genom nyckelord och sökfraser, för att synas i mängden. I denna undersökning syftar nyckelord till den metadata och de fria ämnesord²⁶ som finns över publikationen och den vetenskapliga undersökningen.²⁷

Källmaterial

Det finns flera digitala databaser som förvarar och tillhandahåller publikationer som producerats inom och av vetenskapliga organisationer.²⁸ Empiriskt källmaterial i denna undersökning består av ett digitalt och open access-publicerat material, vilket finns tillgängligt i DiVA, *Digitala vetenskapliga arkivet*.²⁹ Källmaterialet utgörs av publikationstypen studentuppsats (examensarbete) som studenter gjort runtom på svenska universitet och högskolor, i ämnet historia. Totalt består det insamlade materialet av 2806 dokument som publicerats och registrerats i DiVA från år 2000 till och med 2019.³⁰

²⁵ Trant 2009, s. 4; Vaidya Praveenkumar & N. Harinarayana, "The Role of Social Tags in Web Resource Discovery: An Evaluation of User-generated Keywords", *Annals of Library and Information Studies* 63:4 (2016), s. 289–291.

²⁶ Fria ämnesord, nyckelord, keyword, ledord eller sökord är icke-auktoriserade ämnesord och kommer användas synonymt i denna text.

²⁷ Nationalencyklopedin, sökord: "Nyckelord", *Nationalencyklopedins nätupplaga*, <http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/enkel/nyckelord> [hämtad 2020-10-13].

²⁸ Kungliga biblioteket, *Databaser*, u.å., <http://regina.kb.se/dbas/> [hämtad 2019-05-15].

²⁹ Digitala vetenskapliga arkivet, *Om DiVA*, u.å., <https://info.diva-portal.org/om-diva/> [hämtad 2020-10-07].

³⁰ Digitala vetenskapliga arkivet, *Utsökning*, u.å., <http://www.diva-portal.org/smash/builder.jsf?searchType=FEED&dswid=-3907> [hämtad 2019-03-18].

Avgränsning

Perioden som undersöks är 2000-talet och har avgränsats till åren från 2000 fram tills 2019. Anledningen är att denna period inte utgör en allt för avlägsen del av förfluten tid, samtidigt som 2000-talet i sig självt utgör en gränsdragning, till andra historiska århundraden.

Urval

Val av källmaterial inleddes genom en insamling av vetenskapliga publikationer som studenter producerat runtom på universitet och högskolor. Insamlingen innebar en filtrering och ett urval av metadata, genom en så kallad utsökning³¹ av publikationer, vilka registrerats i databasen *Digitala vetenskapliga arkivet*, DiVA. Uttaget av forsknings-output begränsades genom att sökresultatet och dess metadata filtrerades, gällande publikation (publikationstyp) studentuppsats (Examensarbete) i fulltext, vilka publicerats (utgivningsår) från år 2000 till och med år 2019.³² Samtliga 49 lärosäten och forskningsinstitutioner (organisationer) som i dag är medlemmar i DiVA inrymdes i valet av källmaterial. Ämnesområde (ämneskategori id) fastställdes till den nationella ämneskategorin (6) "Humaniora och konst", avgränsat till forskningsämnet (601) "Historia och arkeologi" som innehåller publikationer taggade i (60101) "Historia", (60103) "Arkeologi" och (60102) "Teknikhistoria". Urvalet innebar även att enbart publikationer som skrivits på svenska, (språk) valdes ut.³³ Insamlingen och utsökningen resulterade i ett källmaterial bestående av 2806 publikationer.

Efter utsökningen som resulterat i ett källmaterial bestående av 2806³⁴ studentuppsatser (examensarbete) systematiserades materialet, utifrån premissen om förekomst av nyckelord. Detta då det specifikt är denna metadata som utgör material för analys och således ger möjlighet att få fram svar och resultat för undersökningen. Dokumenten sorterades i två kategorier, en för material som saknade taggningar av metadata och en där det förekom, varav de som taggats valdes. Den kvalitativa och tolkande delen innebar även att dubletter plockades bort. Urvalet medförde även att de forskningsresultat som taggats

³¹ Digitala vetenskapliga arkivet, *Digitala vetenskapliga arkivet*, 2016, <https://mp.uu.se/documents/432512/1367588/Lathund+skapa+excellistor+2016-12-06.pdf/2e1c9350-82d6-d640-4b64-f74340068561> [hämtad 2019-03-18].

³² Sista uppdateringen av data (källmaterialet) och hämtning/nedladdning av nya publikationer i form av studentuppsatser gjordes 2019-03-31, kl. 23.59.

³³ Digitala vetenskapliga arkivet, *Utsökning*.

³⁴ Digitala vetenskapliga arkivet, *Utsökning*.

med en svensk uppsättning av nyckelord valdes ut och i de fall där den saknades valdes den engelska uppsättningen. Av de 2806 dokumenten som insamlingen av källmaterial resulterat i, sorterades 886 uppsatser bort vilket resulterade i och medförde att 1920³⁵ publikationer återstod att analysera.

Metoddiskussion

Möjliga problem med metod och/eller tillvägagångssätt är sammankopplat med praktiken och utförandet i hantering och läsning av källmaterialet. Ett exempel kan vara att de beräkningar som gjorts av källmaterialet sett till insamling, utsökning och uttag av data medfört bortfall och andra subjektiva tolkningar, vilka inverkar för resultaten. Ett annat problem utgörs av att flertalet forskningsresultat har abstract på både svenska och engelska, vilket medförde att de fall där det inte förekom en svensk uppsättning så valdes det engelska. Anledning var att det enbart skulle finnas en uppsättning av nyckelord för varje publikation. Ett annat problem kopplat till insamling av källmaterial är att det filterades och avgränsades till forskningsämnet "Historia och arkeologi". Denna innehåller publikationer taggade till "Historia", "Arkeologi" och "Teknikhistoria", vilket innebär att andra forskningsresultat som kan kopplas till ämnet inte finns med. Exempel är att forskningsämnena som "Utbildningsvetenskap" och "Filosofi, etik och religion" skulle varit möjliga att inkludera i studiet av svensk historieforskning och historieskrivning, under 2000-talet.

³⁵ Siffran över de 1920 stycken studentuppsatserna innebär att de dubletter som identifierats i undersökningen inte är medräknade två gånger, utan att dubletter har raderats. Identifieringar som uppmärksammats utgörs av Roskvists uppsats *Historieämnet och den nya tekniken: En studie av verksamma och blivande lärares erfarenheter av nya tekniska verktyg i historieämnet*, Warnanders uppsats *Från Östernärke till Amerika: Utvandring från Asker, Lännäs och Stora Mellösa: en jämförande analys under 1856-1870, 1881-1895, 1901-1915*, Vibers uppsats *Pacifism och andra världskriget: En undersökning av en svensk kristen tidnings pacifistiska hållning under andra världskriget*, Folkessons uppsats *Att skola en Stormakt: Svensk skolpolitik och statsbildning under 1600-talets första hälft (1611-1649)*, Ehrenströms uppsats *Blomma, bi och besvärlig onani: En diskursanalys av Skolöverstyrelsens publikationer inom sexualundervisningen till och med 1956*, Lindells *Meningsbärande skräp.: Spår av rituella handlingar vid yngre järnåldersgravar i Mälardalen*, samt Jordahls *Fåglarna som följeslagare till människorna: Osteologiska material av fågel från båtgravarna i Valsgärde*.

Analysverktyg

Bibliometri

I den empiriska undersökningen och studiet av källmaterialet användes bibliometri som kunskapsområde för att analysera publikationerna kvantitativt.³⁶ Bibliometri är en samling av kvantitativa metoder, vilka kan användas vid analys av vetenskapliga publikationer. Att undersöka vetenskaplig kommunikation, i form av forskningsresultat kan göras genom olika ingångar, aspekter och tillvägagångssätt. Bibliometriskt kan kommunikation och överföringen av intellektuellt innehåll undersökas kvantitativt förslagsvis genom studiet av "Producenter", "Produkter", "Begrepp" och "Källciteringar".³⁷ I denna undersökning fungerar co-word analys som metod för att undersöka publikationernas metadata och till följd därav få fram resultat och svar över nyckelord, dess frekvens och på så sätt även synliggöra paradigmen och de begrepp och/eller koncept som anger forskningsområdet och dess status.³⁸

Co-word

Analysen innebär en kvantitativ dataanalys görs av källmaterialets metadata, där frekvens och förekomst av nyckelord undersöks. Anledning är att få fram svar över den ställda frågan om vilka nyckelord som dominerar och är de mest frekvent använda i taggningen (definitionerna) av forskningsresultaten under 2000-talet. Detta samtidigt som resultatet visar vad studenter i det svenska utbildningssystemet, på svenska universitet och högskolor skriver historia om under 2000-talet.

³⁶ Vetenskapsrådet, *Bibliometri – ett mått på forskningens kvalitet*, 2020, <https://www.vr.se/analys/vi-analyserar-och-utvarderar/bibliometri.html> [hämtad 2020-10-08].

Kungliga biblioteket, *Swepub – nya analys-tjänster och länkade data*, 2019, <https://www.kb.se/samverkan-och-utveckling/nytt-fran-kb/nyheter-samverkan-och-utveckling/2019-12-10-swepub---nya-analystjanster-och-lankade-data.html> [hämtad 2020-10-08]. Nationalencyklopedin, sökord: "Bibliometri", *Nationalencyklopedins nätupplaga*, <http://www.ne.se/till/biblextern.sh.se/uppslagsverk/encyklopedi/lang/bibliometri> [hämtad 2020-10-08].

³⁷ Robert J.W. Tijssen & Anthony F.J Van Raan, "Mapping Changes in Science and Technology: Bibliometric Co-Occurrence Analysis of the R&D Literature", *Evaluation Review* 18:1 (1994), s. 100; Riitta Kärki & Terttu Kortelainen, *Introduktion till bibliometri [Elektronisk resurs]*. (Helsingfors: NORDINFO, 1998), s. 1, 20. https://www.researchgate.net/publication/268258885_Introduktion_till_bibliometri

³⁸ Anthony F.J Van Raan, "Measuring Science", i *Handbook of Quantitative Science and Technology Research*, red. Moed H.F., Glänzel W., Schmoch U. (Dordrecht: Springer Science + Business Media, Inc. 2004), s. 25.

Analys, trend

För att få fram antydd utvecklingsriktning över nyckelord som visar hur bruket ser ut över tid, användes resultatet från co-word analysen över de mest dominerande och frekvent använda nyckelorden som förekom i de 1920 publikationerna. Resultatet kategoriserades utifrån begreppsförklaringarna epok, sakområde och plats, vilket tidigare används för att strukturera metadata.³⁹

Teoretiskt ramverk

Teoretiska utgångspunkter i denna studie är historiografi och paradig. Termen och begreppet historiografi ska i denna kontext förstås utifrån följande sätt:

Historiography: the systematic study of historians' interpretations of (or writings about) the past.⁴⁰

Ett annat sätt att definiera historiografi görs via *Nationalencyklopedin*, vilket kan ses som ett nationellt normreglerande verk för kunskap:

historiografi (grekiska historiographi'a 'historieskrivning', av historia och -grafi), term med dubbel innebörd, dels – särskilt i engelskt språkbruk – avseende historieskrivningens och historieforskningens produkter, dels – särskilt i modernt nordiskt språkbruk – avseende den vetenskapliga analysen av historieforskningen och historieförmedlingen.⁴¹

I artikeln redogör även Odén för att det kontinuerligt pågår en balansakt i historieskrivningen och historieforskningen. En balansakt mellan objektivt sanningsökande och identitetsskapande historieförmedling, vilken blir synlig vid en historiografisk analys.⁴² För en mer ingående läsning om kunskaps- och ämnesområdet, se referenser i fotnot.⁴³

Nästa vetenskapsteoretiska definition och teoretisk avgränsning görs genom användningen av Kuhns perspektiv och teori, paradig:

³⁹ Högskoleverket 2003, s. 176–184; Aronsson 1997, s. 20.

⁴⁰ Marwick 1989, s. 398.

⁴¹ Birgitta Odén, sökord: "Historiografi", *Nationalencyklopedins* nätupplaga, <http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/historiografi> [hämtad 2019-03-14].

⁴² Odén 2019.

⁴³ Marwick 1989; Odén 2019; Gunnar Artéus & Klas Åmark (red.), *Histeskrivningen i Sverige*, 1. Uppl. (Lund: Studentlitteratur, 2012); Rolf Torstendahl, *Den historiografiska revolutionen 1960–1990*, 1. Uppl. (Lund: Studentlitteratur, 2017); Ulf Sjäddell, "Historikern i tiden. Synpunkter på bevisproblem i historiografisk forskning", *Scandia: Tidskrift för historiskforskning* 41.1 (2008); Patricia Lorenzoni & Ulla Manns (red.), *Historiens hemvist 2 Etik, politik och historikerns ansvar*, 1. Uppl. (Göteborg: Makadam, 2016).

Paradigm är ett fundamentalt begrepp i Kuhns tankevärld. Termen står för den samlade uppsättningen av föreställningar, teorier, värderingar, metoder och tekniker, som accepteras inom en grupp av forskare och som fungerar som en ämnesmatris eller övergripande modell för gruppens vetenskapliga arbete.⁴⁴

Paradigm är som de flesta teorier ett komplext begrepp och termen förstås som de sammanhängande system, mönster och föredöme av vetenskapligt tänkande och teorier som finns, brukas och styr inom vetenskapliga områden.⁴⁵ Vad som är relevant och viktig kunskap inom forskartraditionerna, har bildats av forskningen och de kriterier som både varit centrala och fortfarande ses som ledande för vetenskapen. En annan viktig och väsentlig faktor i ett paradigm utgörs av att över tid överföra kunskaper om de fundament som är väsentliga inom området.⁴⁶ Att föra vidare kunskap generation efter generation. Kuhns teori som bland annat visades och finns i boken *The structure of scientific revolutions* (1962) tillämpas i en historievetenskaplig kontext för att undersöka den akademiska historieskrivningen, genom den ställda frågan om vad studenter på svenska universitet och högskolor skriver historia om. Enligt Kuhns teori utvecklas vetenskapen inom ett ramverk för paradigmet, där bestämningar görs om vilka vetenskapliga problem och lösningar som är godkända. Innebörden blir att paradigm(en) avgränsar vad som är möjligt att göra och inte göra inom ett forskningsområde, via de epistemologiska och sociala gränsdragningar som sker. Dessa är inte statiska utan förändras över tid, vilket innebär att "sanningen" och (om)världsuppfattning blir till och definieras inom paradigmet och blir därav historiskt situerad och kontextbunden.⁴⁷ I det dominerande⁴⁸ paradigmet inom ett forskningsområde, förslagsvis inom humaniora och samhällsvetenskap och en vetenskaplig disciplin såsom historievetenskapen, bedriver akademiker både som yrkesverksamma och studerande forskning eller vetenskapligt arbete, på olika nivåer. Detta ses utifrån ett Kuhnskt perspektiv som "normalvetenskap". Studiet av paradigm genom normalvetenskapen kan bland annat användas för att undersöka och visa fram de nätverk av förutsättningar som verkar inom

⁴⁴ Birgitta Odén, "Det moderna historisk-kritiska genombrottet i svensk historisk forskning", *Scandia* 41:1 (1975), s. 5.

⁴⁵ Thomas S. Kuhn, *Vetenskapliga revolutioners struktur*, Jubileumsutgåvan. (Stockholm: Thales, 2017), s. 70–71; Odén 1975, s. 8; Thomas Brante, sökord: "Paradigm", *Nationalencyklopedins nätupplaga*, <http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/paradigm> [hämtad 2019-05-28].

⁴⁶ Odén 1975, s. 9.

⁴⁷ Christer Nordlund, "Motiv för vetenskapshistoria: Civilisationsdiagnos, vetenskapsanalys och kunskapsöversättning", *Lychnos* (2012), s. 212.

⁴⁸ I vissa sammanhang även kallat hegemoni, men då ses paradigm som en diskurs, se teori om diskurs och diskursanalys.

området. I studiet och dess undersökning framträder de instrumentella, begreppsliga, teoretiska och metodologiska synsätt och regler som förekommer i nätverket eller de gemensamma grundsyner som finns och verkar inom paradigmet.⁴⁹ Utifrån teorin upprättas paradigmen, mönster och trender för normalvetenskapen vars verksamhet liknas vid ett pussellösande av forskningsproblem, där paradigmet utgörs av ett antal pusselbitar som existerar i ett större nätverk av pussel.⁵⁰ De ”pusselbitar” och/eller delar som går emot den etablerade ordningen och därav inte passar in, ses utifrån teori som anomalier. Anomalier som uppstår förpassas till periferin eller till ett annat forskningsområde, fram till dess att det skett en ökning och samling av likartade anomalier, vilket då leder till en form av kris och/eller ifrågasättande inom forskningsområdet. De nya problemen eller frågorna som uppstår i denna kris möjliggör och främjar framväxt och utveckling av nya vetenskapliga teorier, vilka även inverkar i verksamhet och praktik.⁵¹ Anomalierna som orsakar ett kristillstånd, blir utgångspunkten för en så kallad revolution och införandet eller assimileringen av ett nytt paradigm. Ett paradigmbyte sker då ledande företrädare inom disciplinen ser över tidigare resultat, vilka påvisar och har synliggjort att ”den etablerade sanningen” ifrågasätts och därigenom synas. Först då kan de tidigare uppfattningarna ge vika och ett skifte och/eller byte blir verklighet.⁵² Denna läsning och framställning av Kuhns teori om paradigm och perspektiv på vetenskaplig utveckling verkar som teoretisk ram i denna historiografiska undersökning.

Bakgrund

Ämnet historia syftar bland annat till kunskap om historiska skeenden och förståelsen för dess inverkan i vår tid, nutid. Detta utifrån ett vetenskapligt förhållningssätt som även är reflekterande och medvetet.⁵³ Under 2000-talet har det publicerats mängder av betydande forskning som finns tillgängliga via databaser runt om i världen, såsom Web of Science, Scopus, ScienceDirect, DiVA, Swepub och Bibmet för att belysa några. Att förstå all denna nya kunskap som produceras eller dess konsekvenser av historiska resultat av forskning, blir

⁴⁹ Kuhn 2017, s. 88.

⁵⁰ Kuhn 2017, s. 82–83.

⁵¹ Kuhn 2017, s. 26–27.

⁵² Odén 1975, s. 8; Nordlund 2012, s. 212; Kuhn 2017, s. 11, 26–27, 43, 52, 109–111.

⁵³ Södertörns högskola, *Historia*, 2019-03-22, <https://www.sh.se/institutioner--amnen/institutionen-for-historia-och-samtidsstudier/historia> [hämtad 2019-04-23].

uppenbarligen svårt och i princip omöjligt för en enskild eller grupp, utan användning av kvantitativa indikatorer. Enbart i DiVA, det i dag nationellt mest använda systemet för publikationsdata, har det publicerats över 400 tusen fulltexter varav antal nedladdade fulltexter uppgår över 53 miljoner gånger.⁵⁴

Analys: centralt att skriva historia om

I detta avsnitt visas *#Dominerande nyckelord* och svar över vilka nyckelord som dominerar och är de mest frekvent använda i taggningen (definitionerna) av forskningsresultaten. Efter det presenteras *#Trend* via diagram, utifrån frågan om hur användningen av nyckelord ser ut över tid.

Avslutningsvis besvaras även frågan om vad studenter i det svenska utbildningssystemet runt om på de svenska universiteten och högskolorna skrivit historia om, under 2000-talet.

#Dominerande nyckelord

Resultat från den kvantitativa dataanalys som genomförts av källmaterialet bestående av 1920 publikationer, visar en förekomst av 12 892 nyckelord. Resultatet över identifierade nyckelord utgör de ämnesord som dominerar och har används mest frekvent i taggningarna av den forskning som studenterna producerat, i ämnet historia. Och som sedan har publicerats i databasen DiVA, i ämnet "Historia och arkeologi".⁵⁵ De fria ämnesord som även kallas nyckelord, sökord, ledord och keyword som visat sig vara mest frekvent använda, utifrån den kvantitativa co-word analysen visas nedan i *Tabell 1. Topp 100 – Dominerande nyckelord*. Visualiseringen utgör även svaret på frågan om vilka nyckelord som dominerar och är de mest frekvent använda i taggningen (definitionerna) av forskningsresultaten under 2000-talet.

Tabell 1. Topp 100 - Dominerande nyckelord

1. Historia	6. Vikingatid
2. Genus	7. Arkeologi
3. Gotland	8. Järnålder
4. Sverige	9. Historiemedvetande
5. Historiebruk	10. Medeltid

⁵⁴ Digitala vetenskapliga arkivet, *Webbstatistik DiVA 2019, 2020*, <https://wiki.epc.uu.se/display/divainfo/Webbstatistik+DiVA+2019> [hämtad 2020-10-01].

⁵⁵ Digitala vetenskapliga arkivet, *Utsökning*.

11. Historiedidaktik
12. Identitet
13. 1800-tal
14. Bronsålder
15. Osteologi
16. Läroböcker
17. Andra världskriget
18. Historieundervisning
19. Diskursanalys
20. Kvinnor
21. Laborativ arkeologi
22. Samer
23. GIS
24. Nationalism
25. Undervisning
26. Makt
27. Skandinavien
28. Birka
29. Läromedel
30. 1700-tal
31. Gravar
32. Kalla kriget
33. Läroplan
34. Etnicitet
35. Utbildning
36. Neolitikum
37. Stenålder
38. Folkskola
39. Skola
40. Politik
41. Ideologi
42. 1900-tal
43. Religion
44. Kultur
45. Landskap
46. Diskurs
47. Keramik
48. Läroboksanalys
49. Dagens nyheter
50. Historiekultur
51. Öland
52. Landskapsvetenskap
53. Lokalhistoria
54. Demokrati
55. Klass
56. Handel
57. Småland
58. Didaktik
59. Ritual
60. Kommunism
61. Maskulinitet
62. Kolonialism
63. Kulturarv
64. 1600-tal
65. Kristendom
66. Migration
67. Aftonbladet
68. Norrland
69. Emigration
70. Folkvandringstid
71. Utbildningshistoria
72. USA
73. Film
74. Romersk järnålder
75. Mesolitikum
76. Historiografi
77. Tidningar
78. Datorspel
79. Uppland
80. Sexualitet
81. Isotopanalys
82. Genusperspektiv
83. Förintelsen
84. FN/UN
85. Kommunikation
86. Stockholm
87. Fattigvård
88. Visby
89. Orientalism
90. Vendeltid
91. Svenska dagbladet
92. Status
93. Gymnasiet
94. Mellankrigstiden
95. Populärkultur
96. Arbetarrörelsen
97. Postkolonialism
98. Skåne
99. Gropkeramisk kultur
100. Fornborg

Resultatet av co-word analysen och de 100 dominerande och mest frekvent använda nyckelorden under 2000-talet kan ses som en kunskapsbild. En kunskapsbild över de ämnen och centrala innehåll som varit väsentliga att forska och skriva historia om. Denna utgör även en folksonomi över den kollektiva ordsamling och vokabulär av användargenererat innehåll (UGC) som bildats i taggningen av studenternas forskning. Folksonomi är motsatsen till taxonomi och bygger på fria och icke-auktoriserade ämnesord.⁵⁶ Resultatet över dominerande nyckelord kan även kopplas samman med den kunskapsproduktion som förekommer inom det undersökta forskningsområdet och ämnet. Analysen visar att nyckelord som: Genus (2), Historiebruk (5), Vikingatid (6), Historiemedvetande (9), Andra världskriget (17), Diskursanalys (19), Samer (22), Kolonialism (62), Ideologi (41), Skola (39), Didaktik (58), Utbildningshistoria (71) och FN/UN (84) är några av de kontextbundna mänskliga värderingar och intressen som finns inom forskningsområdet och dess verksamhet.⁵⁷ Utifrån teori och paradigm kan även resultatet som visas i *Tabell 1. Topp 100 – Dominerande nyckelord* kopplas samman med de strukturer av föreställningar, kunskapssyner, teorier, metoder som tillåtits inom befintligt vetenskapligt samfund, vilket etablerar mönster för aktuellt kunskapsområde inom den vetenskapliga verksamheten.⁵⁸ Således kan resultatet av metadata över forskningsresultat⁵⁹ i ämnet historia, ses som en indikation över paradigmatets prioritet.⁶⁰ Enligt teori blir det även dessa centrala begrepp och koncept som utgör en del av fundament och den kunskap som är viktig att föra vidare, generation efter generation. Den normalvetenskapliga forskningen och dess verksamhet bygger på artikulering av de teorier och fenomen som paradigmat redan erbjuder.⁶¹ I *Tabell 1. Topp 100 – Dominerande nyckelord* visas resultat över ett antal rådande ämnesord, ledord, nyckelord eller keyword vilka utgör en del över vad som varit viktigt inom en del av historievetenskapen och den akademiska historieskrivningen.

⁵⁶ Trant 2009, s. 4–5, 22–23; Vaidya & Harinarayana 2016, s. 289–291.

⁵⁷ Nordlund 2012, s. 215–216.

⁵⁸ Kuhn 2017, s. 11–12, 17–26, 20, 89–97, 90–97, 69, 70–71; Odén 1975, s. 8.

⁵⁹ Digitala vetenskapliga arkivet, *Utsökning*.

⁶⁰ Kuhn 2017, s. 89–97.

⁶¹ Kuhn 2017, s. 70, 203–205.

#Trend

I detta avsnitt visas resultat och analys över hur användningen av nyckelord ser ut över tid, utifrån kategorierna *Sakområde*, *Epok* och *Plats*. I den löpande texten efter diagrammen visas även inom parentes, numret för nyckelordet utifrån resultatet som visats i *Tabell 1. Topp 100 – Dominerande nyckelord*. I diagrammen som visas är de första åren fram till 2006, inte tillämpliga. Detta beroende på att underlaget av studentuppsatser som publicerats i *Digitala vetenskapliga arkivet*, DiVa i början av 2000-talet är för få. De utgör helt enkelt inte en tillräcklig mängd. En ökning av forskningsresultat som publiceras i databasen sker succesivt under hela perioden och omkring 2006 har underlaget ökat så pass mycket att det både blir adekvat och relevant att läsa av.⁶² Viktigt är även att påpeka att materialet i slutet av 2019, inte sträcker sig fram till slutet av året och därför inte ger ett tillräckligt underlag att läsa av och se några tendenser i.⁶³ I diagrammen visas trenden över perioden, där X-axeln visar året och Y-axeln procent av antalet nyckelord per år. Det förekommer fall där procentsatsen är under 1% och då syftet är att se trend över tid presenteras inte detaljerade siffror över procentsatsen. Konsekvensen blir därav att det finns fall som USA, Sovjetunionen, Japan, Finland och Israel där procentsatsen är under 1%, vilket medför att det står 0% på Y axeln.

⁶² *Digitala vetenskapliga arkivet, Utsökning.*

⁶³ Att hela året 2019 inte finns med, beror på att sista uppdateringen av data (källmaterialet) och hämtning/nedladdning av nya publikationer i form av studentuppsatser gjordes 2019-03-31, kl. 23.59.

Sakområde

Diagram 1. – Sakområde: Genus, Historiebruk, Historiemedvetande, Diskursanalys och Samer

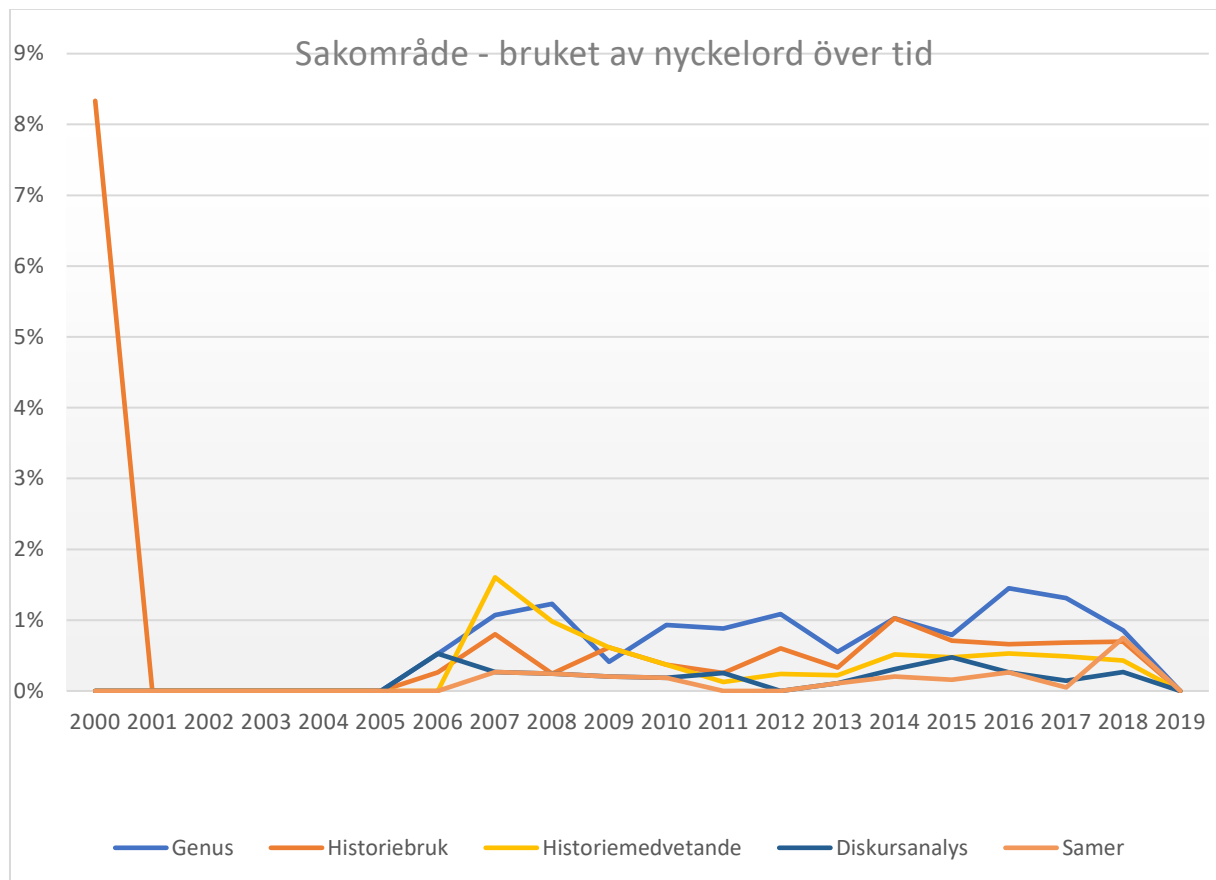

Diagram 1. – Sakområde: Genus, Historiebruk, Historiemedvetande, Diskursanalys och Samer

visar trend över några sakområden som varit dominerande i taggningen av studenternas forskning. Via diagrammet blir det möjligt att se att bruket av genus (2) har ökat sedan 2013 och att begreppsanvändningen var som högst och nådde kulmen 2016. Efter 2016 sker en förändring som visar att användandet av nyckelordet avtagit i taggningen av studenternas forskning. Att bruket av genus (2) varierar över tid blir inte en överraskning dock är det intressant att se att nyckelordet är ledande i taggningarna över tid, i jämförelse med flera andra. Ett annat nyckelord som även visar sig vara centralt är historiebruk (5), vars betydande ökning sker mellan åren 2013 och 2014. Den trend som går att se blir att begreppet sedan 2014 varit relativt konstant. Genus (2) och historiebruk (5) dominerar under en femårig period, mellan 2014 och 2018. Och då sista uppdateringen av data skedde den sista mars 2019, blir och är det ointressant att dra några slutsatser om hur fortsatt utveckling sett ut. Samer (22) är ett annat nyckelord som studenterna valt att tagga sin forskning med under 2000-talet. Användningen ser relativt jämn ut fram tills 2017, då bruket

ökat igen. Ett annat begrepp som förekommer kontinuerligt i publikationerna och forskningen är diskursanalys (19). Bruket av diskursanalys (19) varierar inte tydligt över tid, även om det finns år som 2012 där det sker en minskning av tillämpningen.

Diagram 1.1 – Genus (2)

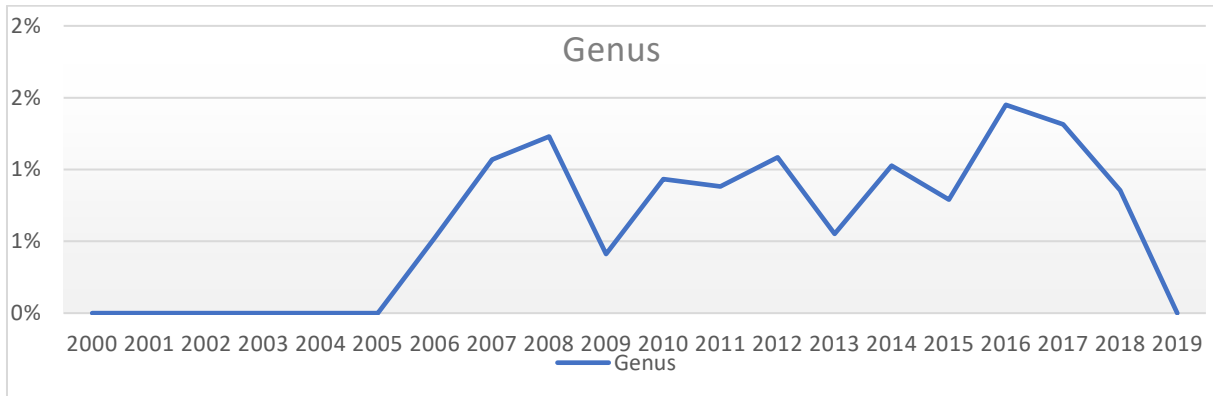

Diagram 1.2 – Historiebruk (5)

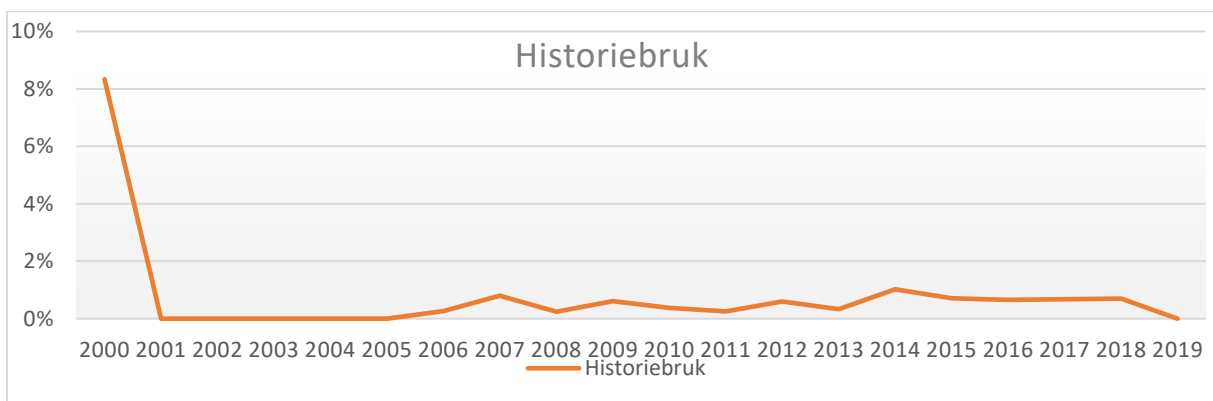

Diagram 1.3 – Historiemedvetande (9)

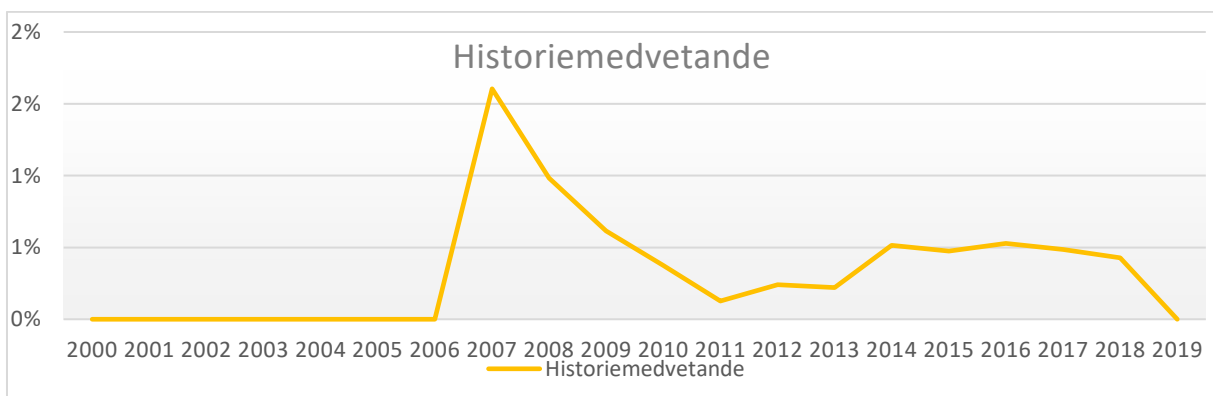

Diagram 1.4 – Diskursanalys (19)

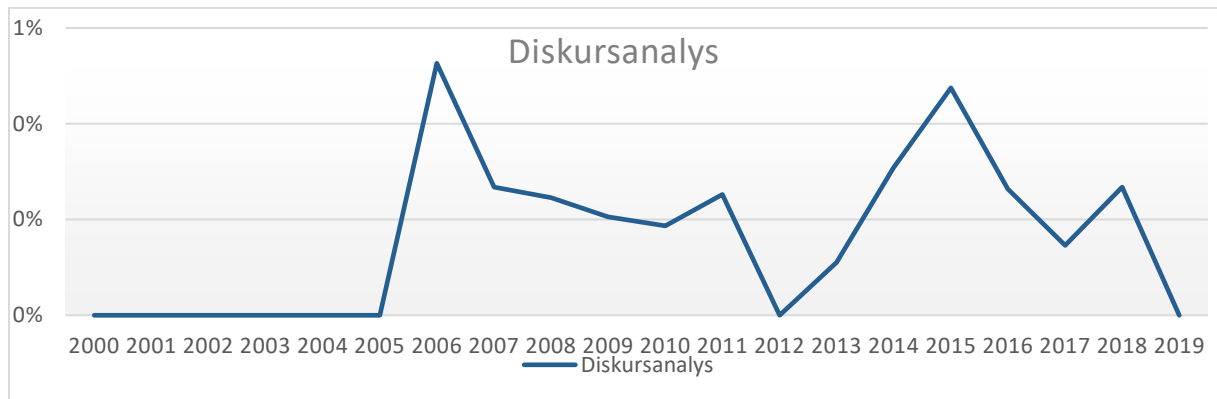
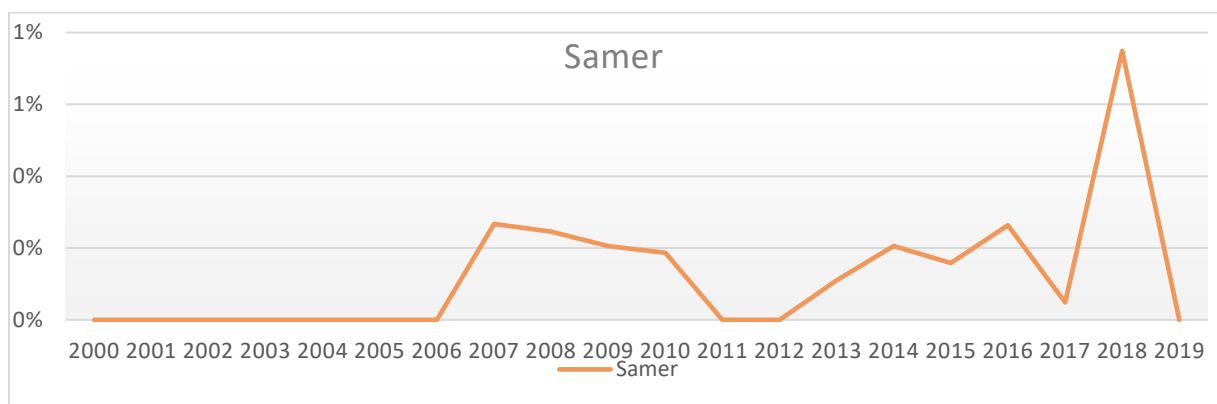
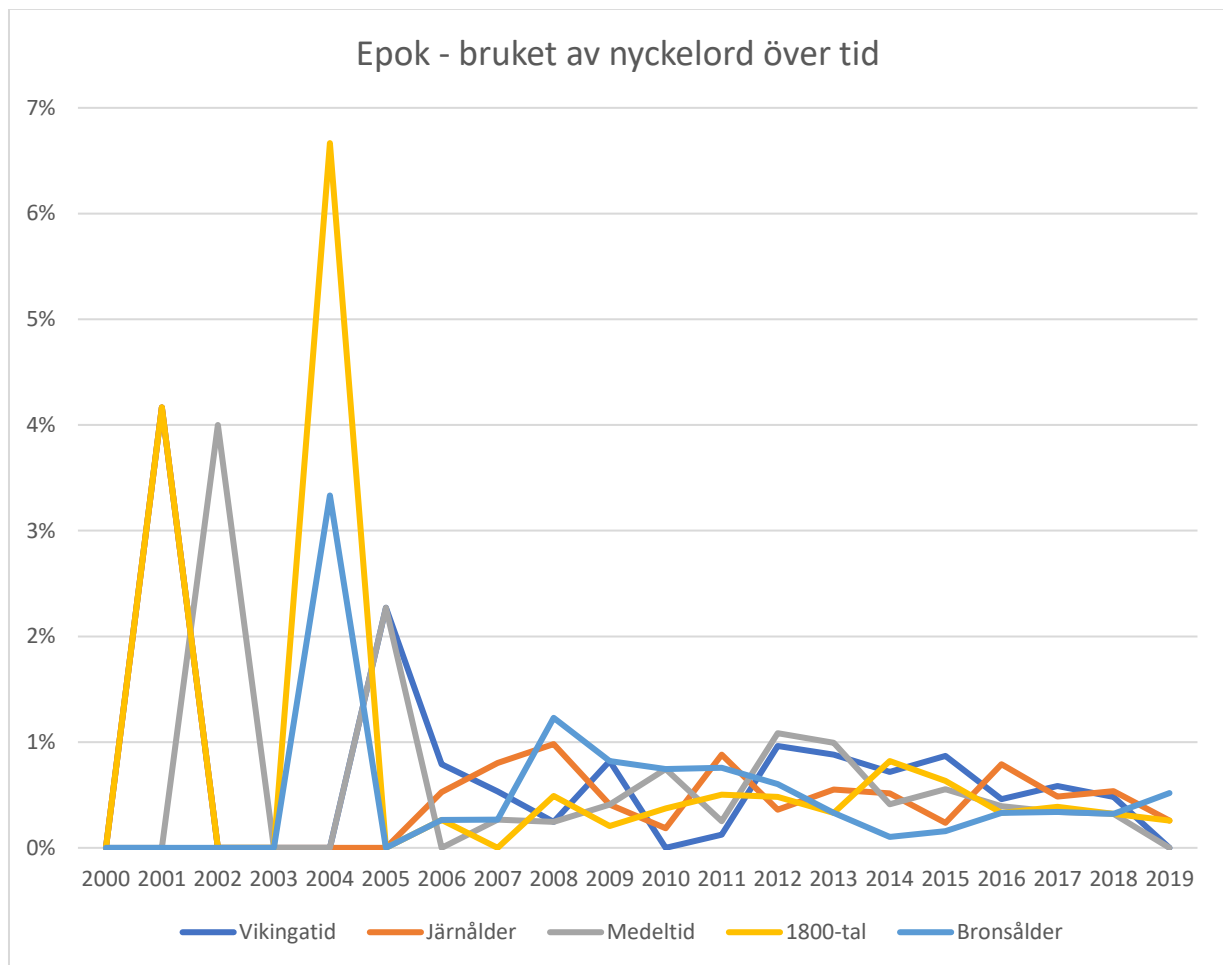

Diagram 1.5 – Samer (22)

Epok

Diagram 2. – Epok: Vikingatid, Järnålder, Medeltid, 1800-tal och Bronsålder

I Diagram 2. – Epok: Vikingatid, Järnålder, Medeltid, 1800-tal och Bronsålder blir det möjligt att se hur bronsålder (8) var populärt under 2008, då det även hade sin höjdpunkt, men att bruket sedan succesivt minskat fram tills 2014. Efter 2014 sker åter en ökning av ämnesordet. Ett annat frekvent nyckelord kopplat till begreppsförklaringen tidsperiod är vikingatid (6) där bruket av ämnesordet varierar över tid, via diagrammet syns dess kontinuitet under 2000-talet. Dels visar och syns det att bruket har gått upp och ned under en femårsperiod, mellan åren 2006 och 2010. År 2010 förekom nyckelordet som minst i taggningen av publikationerna, men ökade igen därefter och blir ett av de nyckelord vars trend toppar under 2012 till och med 2015. Efter det minskar förekomsten succesivt i publikationerna. Medeltid (10) är även ett nyckelord som visat sig vara dominant och frekvent i taggningarna av studentuppsatserna under 2000-talet. I Diagram 2. – Epok: Vikingatid, Järnålder, Medeltid, 1800-tal och Bronsålder blir det även möjligt att se hur medeltid (10) användes som mest under åren 2012 till 2013 samt att det sedan sker en

nedgång, fram till 2018. Järnålder (8) vars användning även varierat över tid används frekvent under åren 2008, 2011 och 2016, efter det minskar förekomsten succesivt. Återstående nyckelord som visats och ingår i epok är 1800-tal (13). Även i detta fall blir det möjligt att se hur bruket varierar över tid under 2000-talet, även om det inte är någon större förändring som sker. Höjdpunkt visar sig vara året 2008, då nyckelordet toppar i användning. Efter 2008 syns även hur en minskning sker under en sexårsperiod fram tills 2014, då bruket av 1800-tal på nytt ökar, men inte till samma nivå som under 2008.

Diagram 2.1 – Vikingatid (6)

Diagram 2.2 – Järnålder (8)

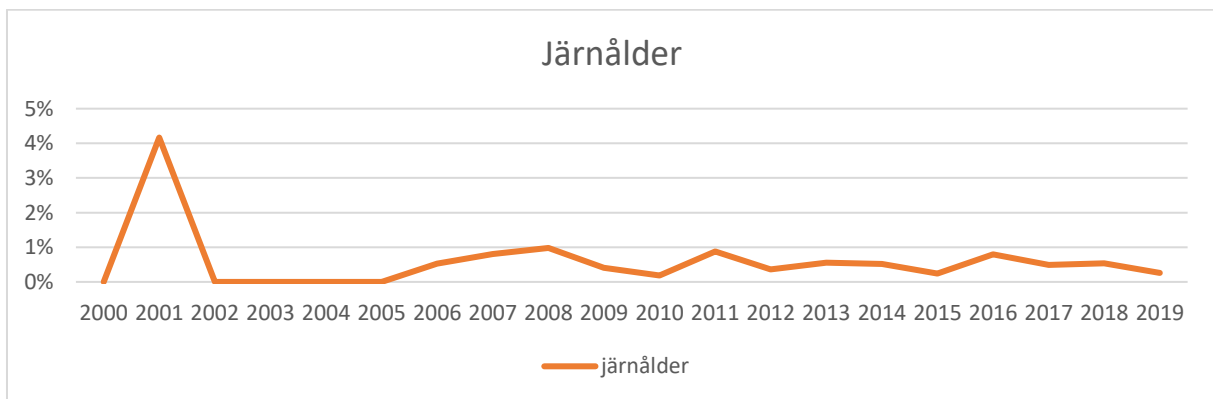

Diagram 2.3 – Medeltid (10)

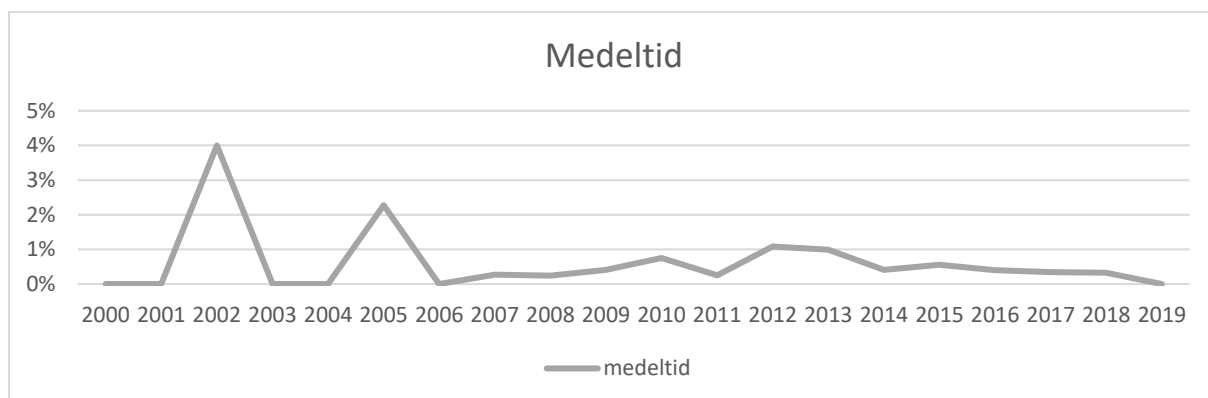

Diagram 2.4 – 1800-tal (13)

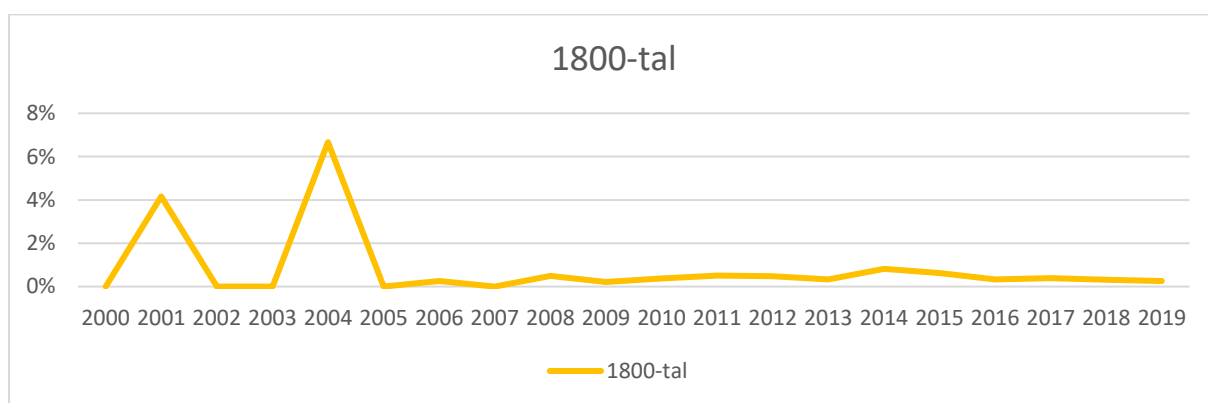
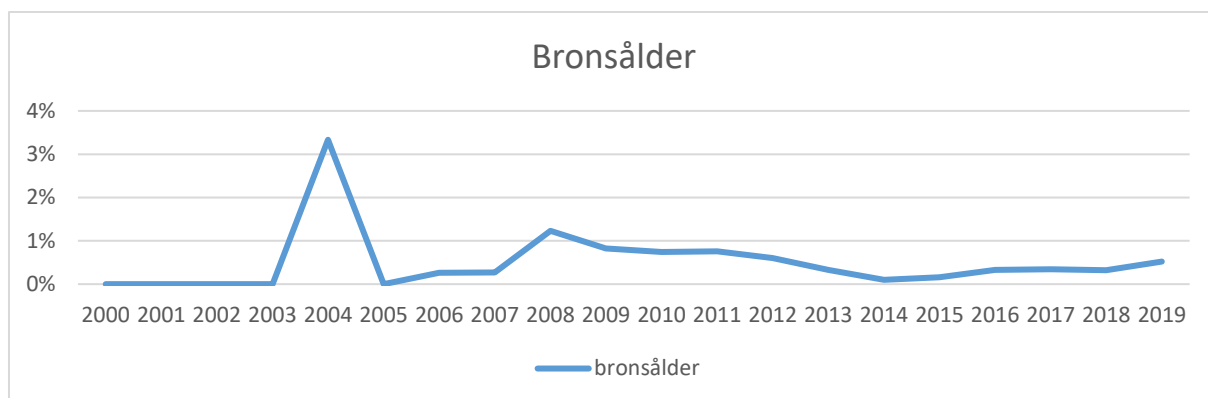

Diagram 2.5 – Bronsålder (14)

Plats

Diagram 3. – Plats: Gotland, Sverige, Skandinavien, Öland och USA

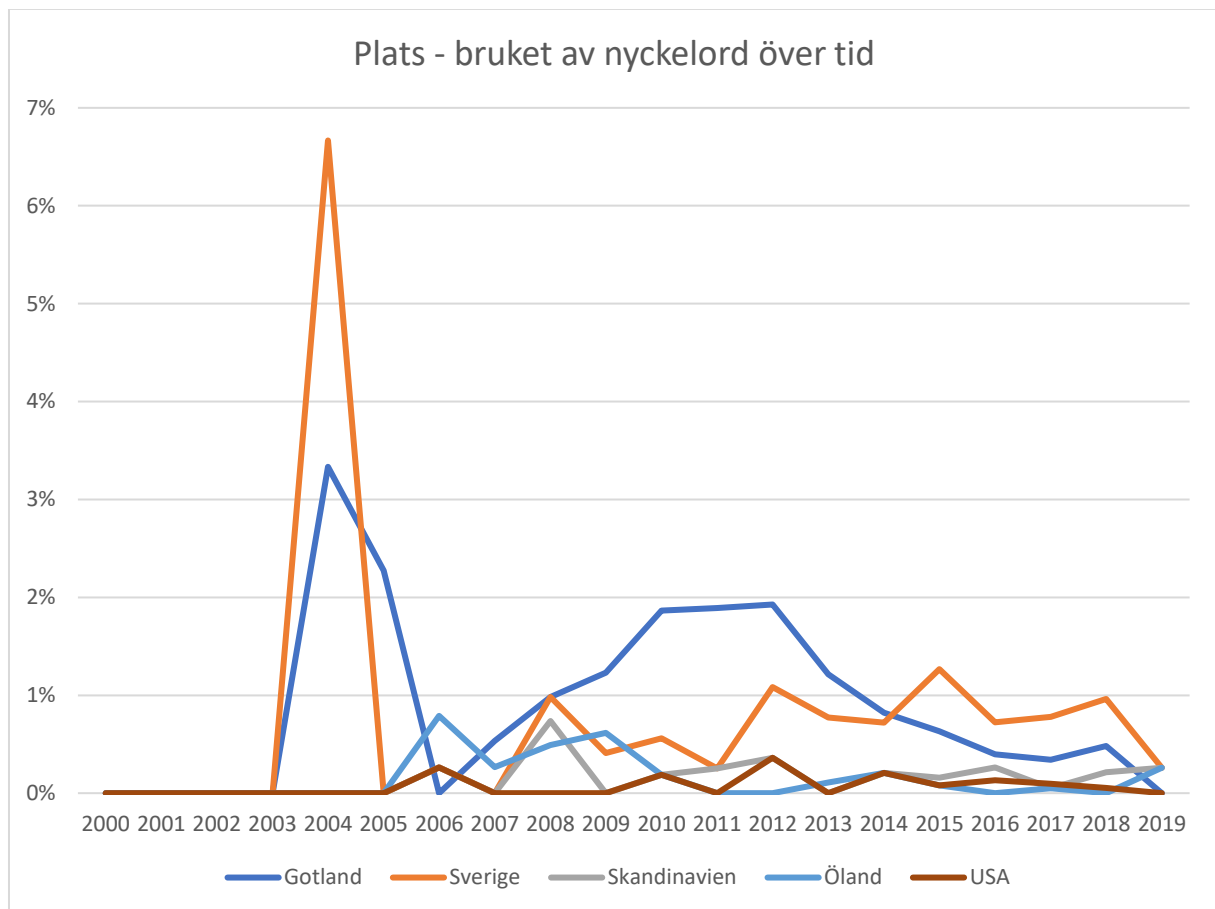
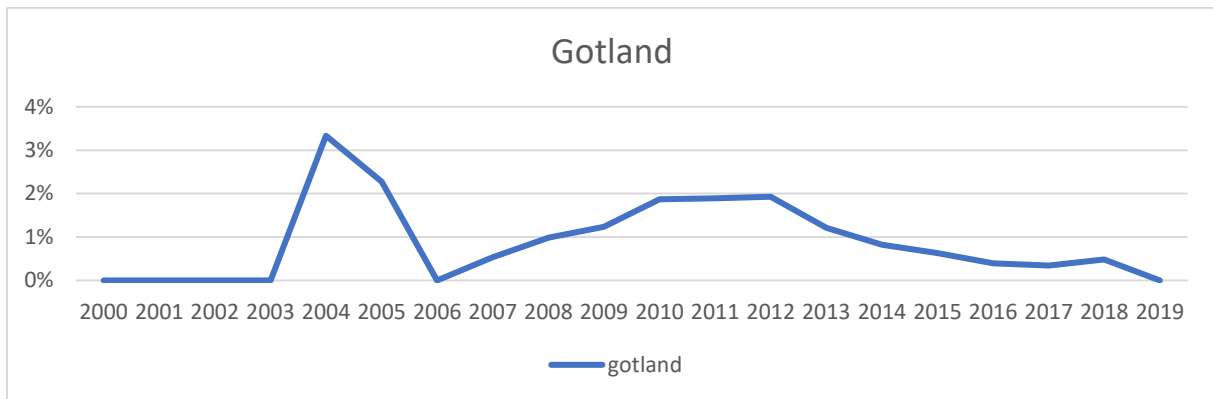
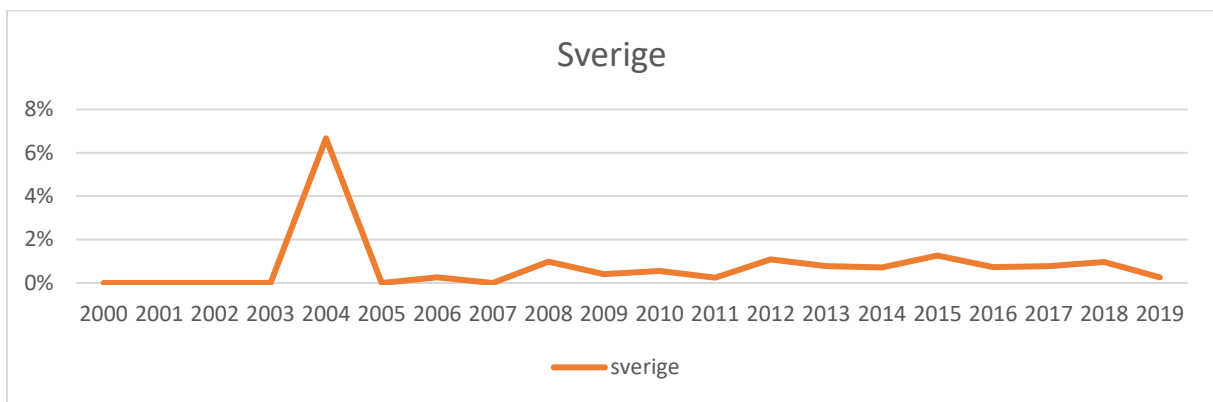

Diagram 3. – Plats: Gotland, Sverige, Skandinavien, Öland och USA visar att det finns två nyckelord som sticker ut från de övriga. Dessa är Sverige (4) och Gotland (3). Nyckelordet Sverige (4) förekommer och användes som mest under en treårsperiod mellan åren 2012 och 2015. I diagrammet blir det även möjligt att se att Gotland (3) hade sin kulmen från 2010 fram tills 2012, då det istället succesivt avtar i bruk. I övrigt ser användningen av nyckelord kontinuerlig ut under perioden.

3.1 – Gotland (3)

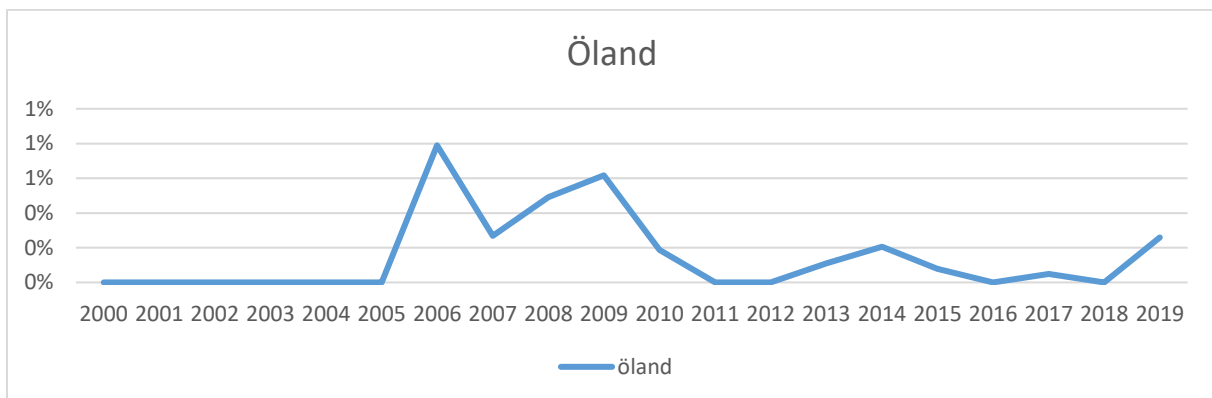
3.2 – Sverige (4)

3.3 – Skandinavien (27)

3.4 – Öland (51)

3.5 – USA (72)

Slutdiskussion

Avsikt med aktuell undersökning har varit studiet av en del av den historieforskning och historieskrivning som skett under 2000-talet, i Sverige. Studien har en historiografisk inriktning och då området är stort och brett valdes en avgränsning till att undersöka en del av den akademiska forskning och historieskrivning som skett på universitet och högskolor. Realiseringen av detta skedde genom ett insamlande av forskningsresultat, i form av publikationer av typ studentuppsatser (examensarbete), i ämnet historia. De vetenskapliga resultaten utgör källmaterial i den empiriska undersökningen och finns offentligt och fritt att tillgå via open access (OA) i den nationella databasen *Digitala vetenskapliga arkivet, DiVA*.⁶⁴ Anledning till att undersöka vetenskapliga resultat, i form av studentuppsatser som producerats runt om på universitet och högskolor beror bland annat på att de står för den största andelen av vetenskapliga publikationer i Sverige.⁶⁵ Vilket ses som en relevant och

⁶⁴ Digitala vetenskapliga arkivet, *Utsökning*.

⁶⁵ Vetenskapsrådet 2018, s. 33–34.

adekvat faktor för studiet utifrån uppställt syfte, samtidigt som materialet är intressant att undersöka för att få fram svar över vad studenter skriver historia om och därigenom syna paradig. Materialet visar även fram en del av vår samtid, vilket vidgar det historiska perspektivet som genom undervisning syftar till att främja och utveckla människors uppfattning om vår tid och skapa beredskap inför framtid. Detta parallellt med att stödja en utveckling av dynamiskt tänkande och förståelse för kunskapers relativitet,⁶⁶ vilket kan göras genom det historiografiska studiet av svensk historieforskning och historieskrivning. Förståelse och kunskap om kontext ses som viktig för den läsning som görs, i nutid, ur dåtid och för framtid. I samband med studiet och de delundersökningar och analyser som gjorts av studenternas forskningsresultat och dess metadata, har det blivit möjligt att få fram kvantitativa resultat och svar på frågeställningen. Teori konkretiserades utifrån Kuhns teori, tolkningsperspektiv eller "glasögon" om paradig i avsnittet *Analys: centralt att skriva historia om*. En annan anledning av vikt är det empiriska intresset och att testa hur metadata kan användas historiografiskt, för att undersöka historieforskningen, vilket i denna undersökning har implementerats och konkretiserats.

Den först ställda frågan och formuleringen av frågan om vad studenter i det svenska utbildningssystemet, på universitet och högskolor skriver historia om under 2000-talet, resulterade i en tabell, *Tabell 1. Topp 100 – Dominerande nyckelord*. Utöver att ge svar på frågan visades samtidigt resultat över den kunskapsproduktion som förekommer inom det undersökta forskningsområdet.⁶⁷ Den empiriska undersökningen och co-word analysen som gjordes av metadata, i form av nyckelord visade att det som studenterna skrivit historia om bland annat kunde kopplas samman med: *Genus* (2), *Historiebruk* (5), *Diskursanalys* (19), *Historiemedvetande* (9), *Identitet* (12), *Makt* (26), *Demokrati* (54), *Vikingatid* (6), *Postkolonialism* (97), *Ideologi* (41), *Kultur* (44), *Kalla kriget* (32), *Historiedidaktik* (11), *Folkskola* (38), *FN/UN* (84), *Datorspel* (78), *Andra världskriget* (17), *Vendeltid* (90) och *Historiekultur* (50). Dessa begrepp och koncept, vilka visat sig vara centrala för och i den forskning som studenterna producerat genom publikationerna av typ studentuppsatser (examensarbeten), ger en indikation över vad som faktiskt varit viktigt att belysa, forska om och därav skriva historia om under 2000-talet. Detta kan även kopplas samman med teori

⁶⁶ Skolverket, Gy11.

⁶⁷ Noyons 2004, s. 239.

om paradigmet och den verksamhet som sker inom normalvetenskapen och de olika sakområden som utgör dagens centra,⁶⁸ vilket då blir att resultatet ses som en del av paradigmets innehåll. Resultatet över de mest frekvent använda nyckelorden i *Tabell 1. Topp 100 – Dominerande nyckelord* visar delar av paradigmets innehåll och kopplas även samman med den folksonomi och kollektiva ordsamling och vokabulär av användargenererat innehåll som förekommer inom forskningsområdet.⁶⁹ Detta ses då som en kunskapsbild över centralt innehåll och några utav de ämnen som varit väsentliga för den historieforskning, historieförmedling och historieskrivning som studenterna gjort, via forskning. Svaret på frågan ovan, om vad studenter i det svenska utbildningssystemet, på universitet och högskolor skriver historia om under 2000-talet besvarades genom resultatet och svaret på frågan: om vilka nyckelord som dominerade och var de mest frekvent använda i taggningen (definitionerna) av forskningsresultaten under 2000-talet. För att få fram svar och resultat över de ställda frågorna i undersökningen användes bibliometrin som kunskapsområde, där co-word analysen fungerade som metod, då den bland annat syftar till att få fram mönster, trend och strukturer över idéer, föreställningar, begrepp och uppfattningar genom kvantitativ analys av termer, i form av exempelvis nyckelord och titlar i dokument.⁷⁰ Den underordnade delfrågan om hur användningen av nyckelord ser ut över tid, resulterade i att diagram utformades efter de centrala begreppen *Sakområde*, *Epok* och *Plats*.⁷¹ I *Diagram 1. – Sakområde: Genus, Historiebruk, Historiemedvetande, Diskursanalys och Samer* visades bland annat trend över hur historiemedvetande (9) brukats och utvecklats över tid. Ett annat nyckelord vars trend visats är genus (2), vilket visat sig vara ledande under 2000-talet, även om bruket hade en höjdpunkt 2016. Ett annat nyckelord, vars trend och utveckling över tid som varit intressant att se är diskursanalys (19), där bruket inte varierar påtagligt över tid, utan förekommer kontinuerligt även om det finns år som 2012, då det tillämpats i mindre utsträckning. I *Diagram 2. – Epok: Vikingatid, Järnålder, Medeltid, 1800-tal och Bronsålder* blir det möjligt att se hur Medeltid (10) och Vikingatid (6) hade en höjdpunkt under 2012 och

⁶⁸ Paradigm i detta sammanhang definieras som det system, mönster och/eller sammansättning av kunskap(er) vilka finns i form av begrepp och/eller föreställningar, värderingar, perspektiv, synsätt, tekniker, tankemönster, metoder och teorier. Och som utgör både norm, standard och tradition för vetenskapligt tänkande och agerande inom vetenskapliga områden. Se referenser under fotnot 41, 42 och 43 vilka finns under avsnittet "Teoretiskt ramverk", på sidorna 17–19.

⁶⁹ Trant 2009, s. 4–5, 22–23.

⁷⁰ Whittaker, Courtial & Law 1989, s. 473–474, 491–492.

⁷¹ Högskoleverket 2003, s. 176–184; Aronsson 1997, s. 20.

2013. I *Diagram 3. – Plats: Gotland, Sverige, Skandinavien, Öland och USA* visades trend över några av de dominanta nyckelord som brukats under 2000-talet. Resultatet visade att användningen av nyckelorden är kontinuerlig i kategorin plats även om Sverige och Gotland används mer än övriga. De flesta ämnesord och/eller centrala begrepp löper parallellt under perioden och någon antydd utvecklingsriktning sett till en uppgående eller vikande trend blir möjlig att syna i framtid. Väsentligt resultat blir dock att det nationella paradigmet dominerar även om det förekommer nyckelord utanför. Viktigt att påpeka är även att några konkreta slutsatser blir osäkert att dra, dels för att underlaget av material var och är begränsat i början av 2000-talet, då det ännu inte publicerats tillräckligt med uppsatser digitalt. Och att det sista året, 2019 är ofullständigt på grund av att insamlingen av källmaterial och datauttag avslutades 2019-03-31, kl. 23.59, se under avsnitt Urval. Dels för att beståndet av publikationer succesivt ökar med tid i databasen.

I denna undersökning där kvantitativ forskning varit de facto för att få fram kvantifierbart resultat över studenternas forskning och dess metadata, har bibliometri varit ledande för att uppnå uppställt syfte. Syftet med undersökningen har varit att kartlägga och undersöka en del av svensk historieforskning och historieskrivning som skett under 2000-talet. Detta genom studiet av dess produkter, i form av de studentuppsatser (examensarbete) som producerats runt om på svenska universitet och högskolor, i ämnet historia. Begreppet bibliometri syftar bland annat till att mäta forskningens resultat via de vetenskapliga publikationer som produceras.⁷² Detta utifrån mål om att beskriva vetenskapens och teknologins utveckling.⁷³ Resultat av den kvantitativa undersökningen och co-word analysen av publikationernas metadata och nyckelord, pekar på och anger både forskningsområdet och dess status, vilket då även visar och ger svar på frågan om vad studenter inom de svenska universiteten och högskolorna har skrivit historia om, under 2000-talet.⁷⁴ Resultatet sett utifrån teoretiskt ramverk och Kuhns teori om paradigm har inneburit att delar av paradigmet, dess innehåll och verksamhet blivit möjliga att se genom svaren på de ställda frågorna i undersökningen. I *Science Maps Within a Science Policy Context* (2004) belyser Noyons att vetenskapliga kartläggningar av olika områden kan göras för att få fram mönster

⁷² Vetenskapsrådet, *Bibliometri – ett mått på forskningens kvalitet*.

⁷³ Kärki & Kortelainen 1998, s ii.

⁷⁴ Van Raan 2004, s. 25–26.

och beståndsdelar som finns representerade i exempelvis en vetenskaplig verksamhet och dess sakområden.⁷⁵ Vilket i detta sammanhang kopplas samman med den visualisering som gjorts genom utförandet av *Tabell 1. Topp 100 – Dominerande nyckelord*. En annan teoretisk slutsats utifrån och över resultatet är att en viktig och väsentlig faktor i ett paradigm, utgörs av att över tid, överföra kunskap(er) om de fundament som är väsentliga inom området. I denna kontext utgörs detta av metadata och de spår som synats via data och som därigenom visat en del av vad som varit och utgör trend inom den akademiska forskningen och historieskrivningen.⁷⁶ Enligt teoretiskt ramverk och studiet av paradigm genom dess normalvetenskapliga traditioner avslöjas bland annat de nätverk av förutsättningar, stoff eller innehåll som verkar inom sakområdet. Detta genom rådande uppsättning av instrumentella, begreppsliga, teoretiska och metodologiska etablerade inställningar och regler.⁷⁷

⁷⁵ Noyons 2004, s. 238–241, 249.

⁷⁶ Odén 1975, s. 9.

⁷⁷ Kuhn 2017, s. 70, 88.

Käll- och litteraturförteckning

Aronsson, Peter, *Historisk forskning på väg – vart? En översikt över avhandlingar och forskningsprojekt vid de historiska universitetsinstitutionerna samt en kritisk granskning av den officiella vetenskapliga debattens form och funktion i Sverige 1990–1996*, Rapport (Växjö: Högskolan i Växjö, 1997).

Artéus, Gunnar & Klas, Åmark (red.), *Historieskrivningen i Sverige*, 1. uppl. (Lund: Studentlitteratur, 2012).

Britannica Academic, *Conrad Gesner*, 6 Feb. 2019., <https://academic-eb-com.till.biblextern.sh.se/levels/collegiate/article/Conrad-Gesner/36617> [hämtad 2020-09-14].

Digitala vetenskapliga arkivet, *DiVA-konsortiet*, 2018, <https://wiki.epc.uu.se/display/DIN/DiVA-konsortiet> [hämtad 2019-03-29].

Digitala vetenskapliga arkivet, *Digitala vetenskapliga arkivet*, 2018, <http://www.diva-portal.org/smash/search.jsf?dswid=-9140> [hämtad 2019-04-23].

Digitala vetenskapliga arkivet, *Digitala vetenskapliga arkivet*, 2016, <https://mp.uu.se/documents/432512/1367588/Lathund+skapa+excellistor+2016-12-06.pdf/2e1c9350-82d6-d640-4b64-f74340068561> [hämtad 2019-03-18].

Digitala vetenskapliga arkivet, *Om DiVA*, u.å., <https://info.diva-portal.org/om-diva/> [hämtad 2020-10-07].

Digitala vetenskapliga arkivet, *Webbstatistik DiVA 2019*, 2020, <https://wiki.epc.uu.se/display/divainfo/Webbstatistik+DiVA+2019> [hämtad 2020-10-01].

Edquist, Samuel, Gustafson, Jörgen, Johansson, Stefan & Linderborg, Åsa, "Inledning", i *En helt annan historia: tolv historiografiska uppsatser*, red. Samuel Edquist. (Uppsala: Historiska institutionen, Univ., 2004), s. 5–10.

Glänzel, Wolfgang, Moed, H. F. & Schmoch, Ulrich, "EDITORS' INTRODUCTION", i *Handbook of quantitative science and technology research: the use of publication*

and patent statistics in studies of S&T systems, red., Henk F. Moed, Wolfgang Glänzel & Ulrich Schmoch. (Dordrecht: Springer Science + Business Media, Inc., 2004), s. 1–15.

Högskoleverket, nv. UKÄ, *Utvärdering av grundutbildning och forskarutbildning i historia vid svenska universitet och högskolor 2003* (Stockholm: Högskoleverket, 2003), s. 16496.

Kift, Paula & Nissenbaum, Helen, "Metadata in Context – An Ontological and Normative Analysis of the NSA's Bulk Telephony Metadata Collection Program", *Journal of Law and Policy for the Information Society* 13:2 (2017), s. 334–371.

Krajewski, Markus & Krapp, Peter, *Paper Machines: About Cards and Catalogs, 1548-1929 [Elektronisk resurs]*, (Cambridge: MIT Press, 2011).

Kuhn, Thomas S., *Vetenskapliga revolutioners struktur*, Jubileumsutgåvan. (Stockholm: Thales, 2017).

Kungliga biblioteket, *Bibliometri*, u.å., <https://bibliometri.swepub.kb.se/bibliometrics> [hämtad 2020-10-05].

Kungliga biblioteket, *OpenAccess.se: Samordning av öppen tillgång till vetenskapliga publikationer i Sverige*, u.å., <https://openaccess.blogg.kb.se/> [hämtad 2019-04-24].

Kungliga biblioteket, *Swepub - nya analys-tjänster och länkade data*, 2019, <https://www.kb.se/samverkan-och-utveckling/nytt-fran-kb/nyheter-samverkan-och-utveckling/2019-12-10-swepub---nya-analystjanster-och-lankade-data.html> [hämtad 2020-10-05].

Kärki, Riitta & Kortelainen, Terttu, *Introduktion till bibliometri [Elektronisk resurs]*. (Helsingfors: NORDINFO, 1998).

<https://www.researchgate.net/publication/268258885> Introduktion till bibliometri

Lindström, Marcus, *Om DiVA*, 2018, <https://wiki.epc.ub.uu.se/display/DIN/Om+DiVA> [hämtad 2019-05-15].

Lorenzoni, Patricia & Manns, Ulla (red.), *Historiens hemvist 2 Etik, politik och historikerns ansvar*, 1. uppl. (Göteborg: Makadam, 2016).

Marwick, Arthur, *The Nature of History*, 3 uppl. (Basingstoke: Macmillan Education, 1989).

Molina, Manuel, "Archives and Bookkeeping in Southern Mesopotamia during the Ur III Period." *Comptabilités* 8 (2016), s. 1–19.

Nationalencyklopedin, sökord: "Bibliometri", *Nationalencyklopedins* nätupplaga, <http://www.ne.se/till.biblextern.sh.se/uppslagsverk/encyklopedi/lang/bibliometri> [hämtad 2020-10-08].

Nationalencyklopedin, sökord: "Historiografi", *Nationalencyklopedins* nätupplaga, <http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lang/historiografi> [hämtad 2019-03-14].

Nationalencyklopedin, sökord: "Nyckelord", *Nationalencyklopedins* nätupplaga, <http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/enkel/nyckelord> [hämtad 2019-05-09].

Nationalencyklopedin, sökord: "Paradigm", *Nationalencyklopedins* nätupplaga, <http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lang/paradigm> [hämtad 2019-05-28].

Nordlund, Christer, "Motiv för vetenskapshistoria: Civilisationsdiagnos, vetenskapsanalys och kunskapsöversättning", *Lychnos* (2012), s. 207–231.

Noyons, Ed, "Science Maps Within a Science Policy Context", i *Handbook of Quantitative Science and Technology Research*, red. Moed H.F., Glänzel W., Schmoch U. (Dordrecht: Springer Science + Business Media, Inc., 2004), s. 237–241.

OATD, *Open Access Theses and Dissertations*, u.å., <https://oatd.org/> [hämtad 2019-05-15].

Odén, Birgitta, "Det moderna historisk-kritiska genombrottet i svensk historisk forskning", *Scandia* 41:1 (1975), s. 1-25.

Rong, Lu & Qing, Yang, "Trend Analysis of News Topics on Twitter," *International Journal of Machine Learning and Computing* 2:3 (2012), s. 327–332.

Sjödell, Ulf, "Historikern i tiden. Synpunkter på bevisproblem i historiografisk forskning", *Scandia: Tidskrift för historiskforskning* 41.1 (2008).

<https://journals.lub.lu.se/scandia/article/view/875/661> [hämtad 2019-04-23].

Skolverket, Gy11, u.å.,

<https://www.skolverket.se/undervisning/gymnasieskolan/laroplan-program-och-amnen-i-gymnasieskolan/laroplan-gy11-for-gymnasieskolan> [hämtad 2020-10-29].

Södertörns högskola, *Historia*, 2019-03-22, <https://www.sh.se/institutioner--amnen/institutionen-for-historia-och-samtidsstudier/historia> [hämtad 2019-04-23].

Tijssen, R.J.W., & Vanraan, A.F.J., "Mapping Changes in Science and Technology: Bibliometric Co-Occurrence Analysis of the R&D Literature", *Evaluation Review* 18:1 (1994), s. 98–115.

Torstendahl, Rolf, *Den Historiografiska Revolutionen 1960–1990*, 1 uppl. (Lund: Studentlitteratur, 2017).

Trant, Jennifer, "Studying social tagging and folksonomy: A review and framework", *Journal of Digital Information* 10:1 (2009).

Universitetskanslersämbetet (UKÄ), *Universitet och högskolor*, 2018-03-27., <https://www.uka.se/fakta-om-hogskolan/universitet-och-hogskolor.html> [hämtad 2019-05-09].

Vaidya Praveenkumar & N. Harinarayana, "The Role of Social Tags in Web Resource Discovery: An Evaluation of User-generated Keywords", *Annals of Library and Information Studies* 63:4 (2016), s. 289–297.

Van Raan, Anthony F.J. "Measuring science." *Handbook of quantitative science and technology research*. red. Moed H.F., Glänzel W., Schmoch U. (Dordrecht: Springer Science + Business Media, Inc. 2004), 19–50.

Vetenskapsrådet, *Bibliometri – ett mått på forskningens kvalitet*, 2020, <https://www.vr.se/analys/vi-analyserar-och-utvarderar/bibliometri.html> [hämtad 2020-10-08].

Vetenskapsrådet, *Vetenskaplig produktion – analys av det vetenskapliga forskningssystemet* (Stockholm: Vetenskapsrådet, 2018).

<https://www.vr.se/analys-och-uppdrag/vi-analyserar-och-utvarderar/alla-publikationer/publikationer/2018-06-01-vetenskaplig-produktion---analys-av-det-vetenskapliga-forskningssystemet.html>

Whittaker, John, Jean-Pierre Courtial & John Law. "Creativity and Conformity in Science: Titles, Keywords and Co-Word Analysis." *Social Studies of Science* 19:3 (1989), s. 473–496.

Wångmar, Erik & Lennartsson, Malin, "Historians and Their Sources: The Use of Unpublished Source Material in Swedish Doctoral Theses in History, 1959–2015, and in Student Bachelor's and Master's Theses, 2010–2015", *Scandinavian Journal of History* 43.3 (2018), s. 365-386.

Åmark, Klas, *Varför historia?: en ämnesintroduktion för nya studenter*, 2 uppl. (Lund: Studentlitteratur, 2018).

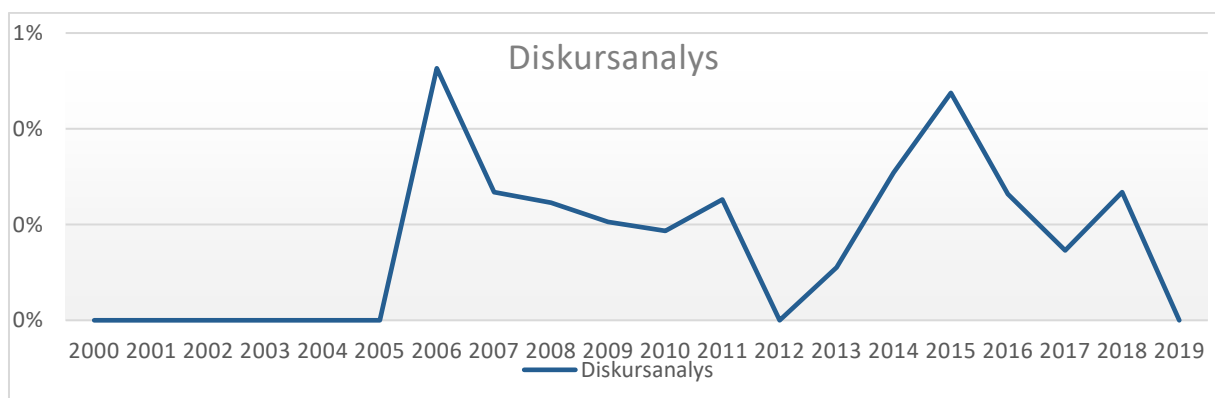
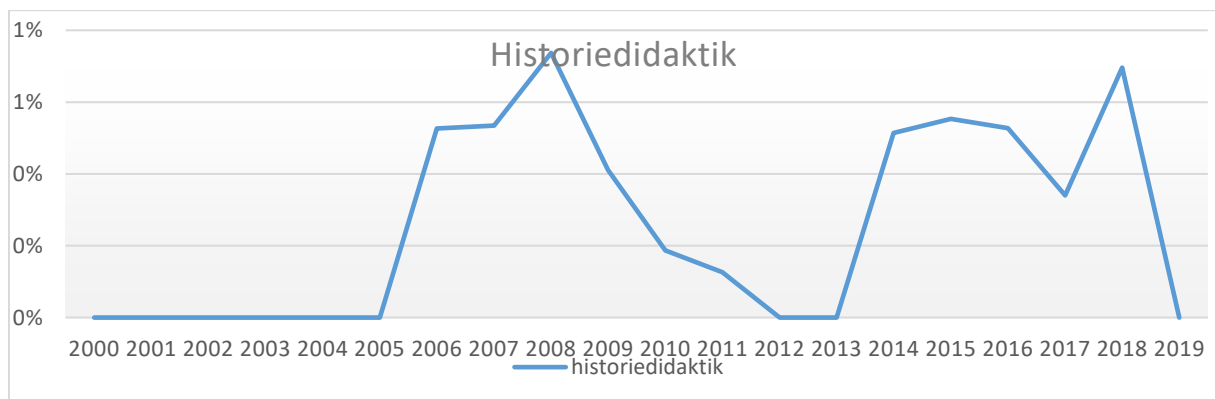
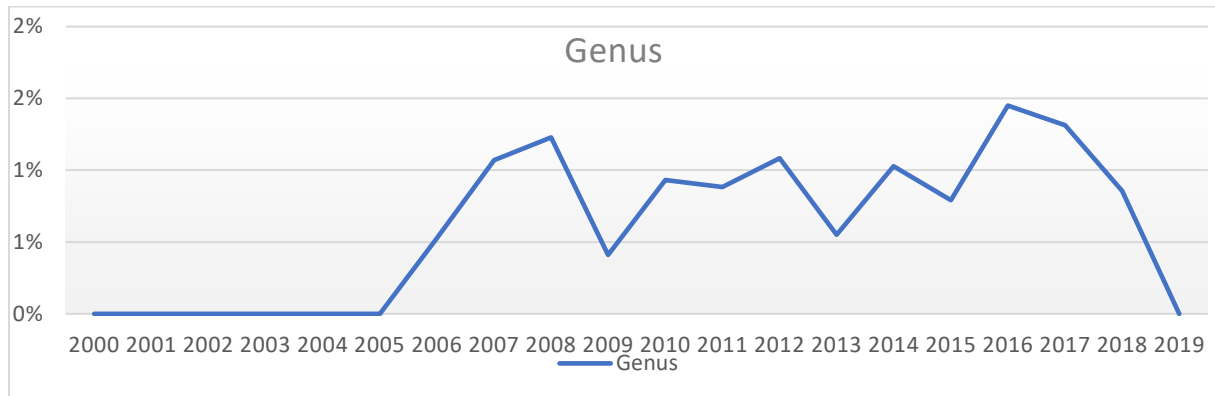
Källmaterial:

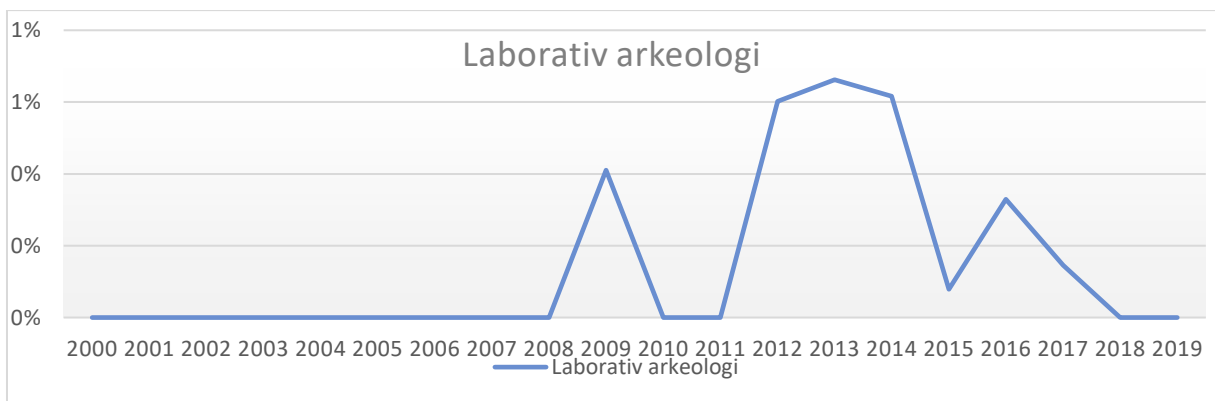
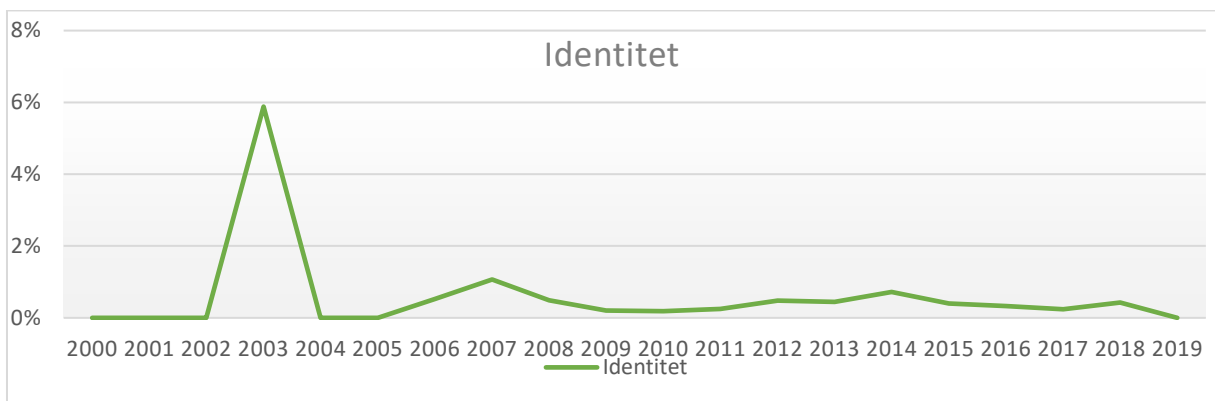
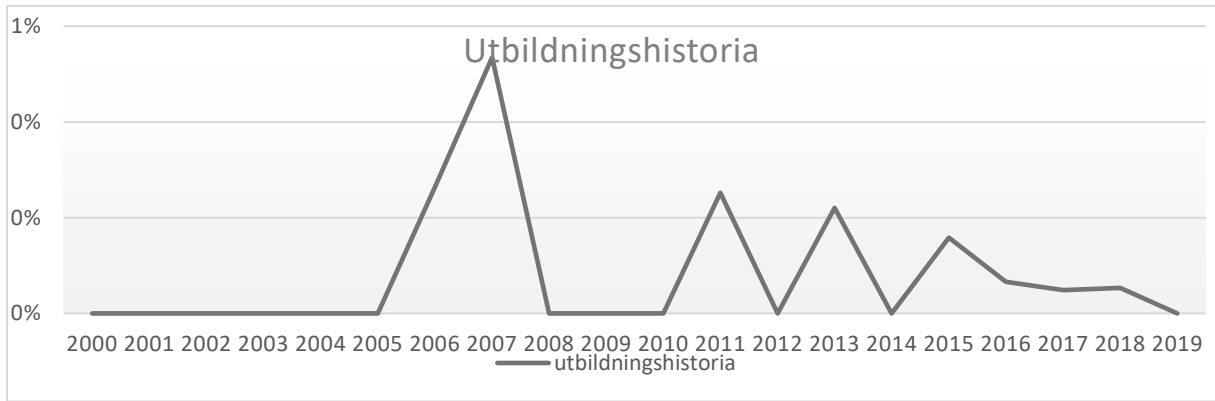
Digitala vetenskapliga arkivet, *Utsökning*, u.å, <http://www.diva-portal.org/smash/builder.jsf?searchType=FEED&dswid=-3907> [hämtad 2019-03-18].

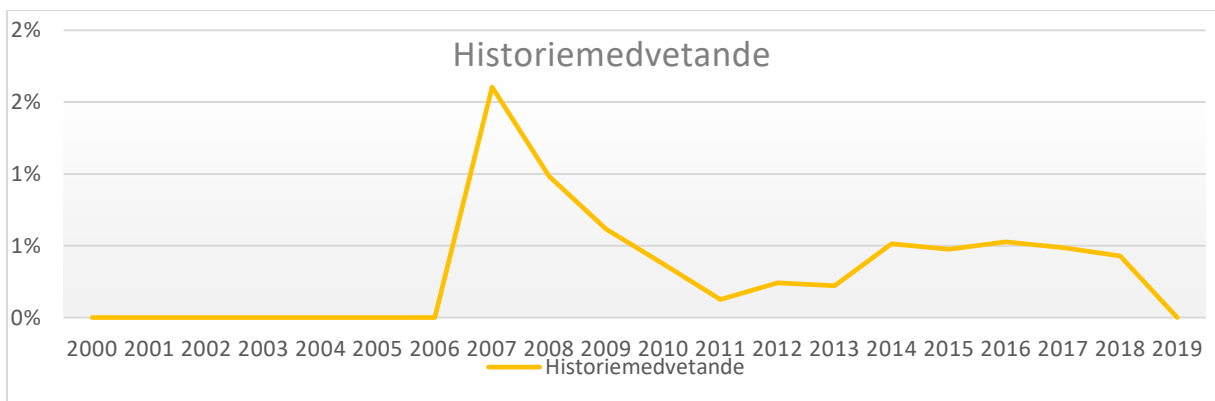
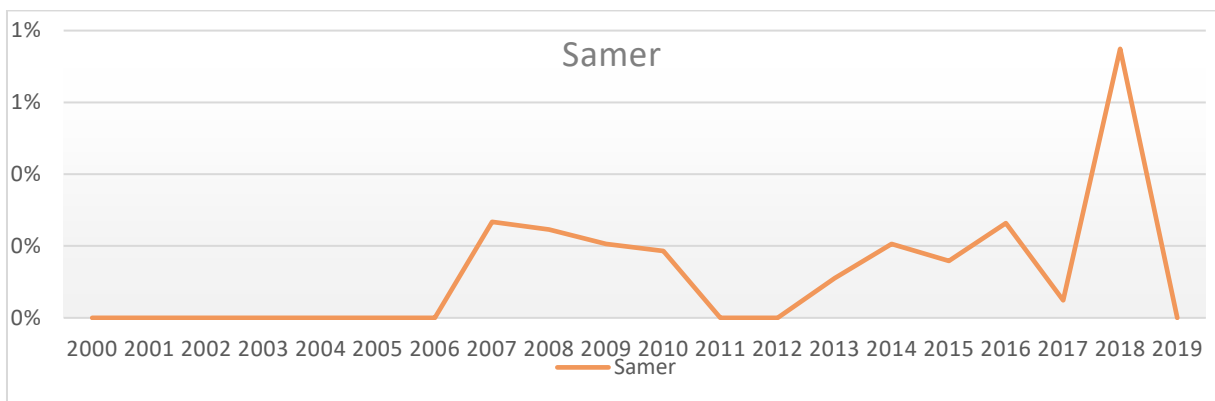
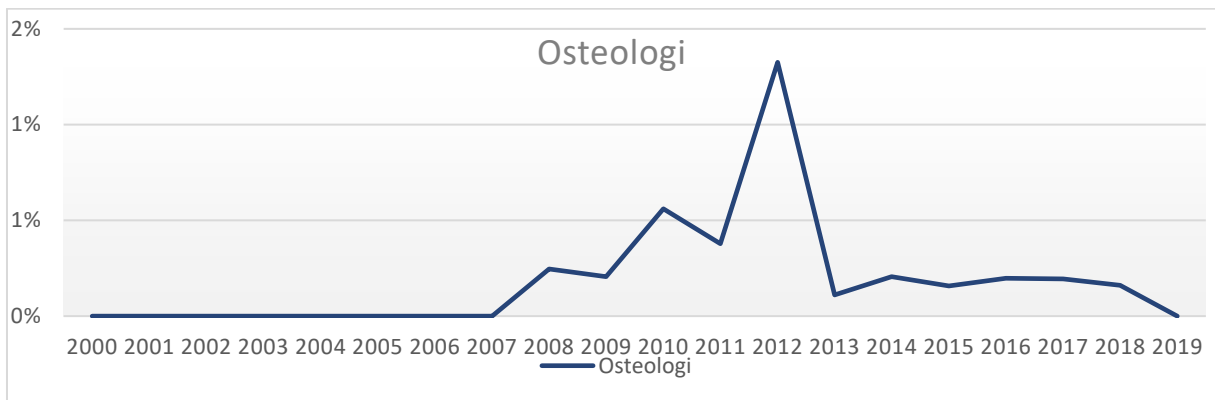
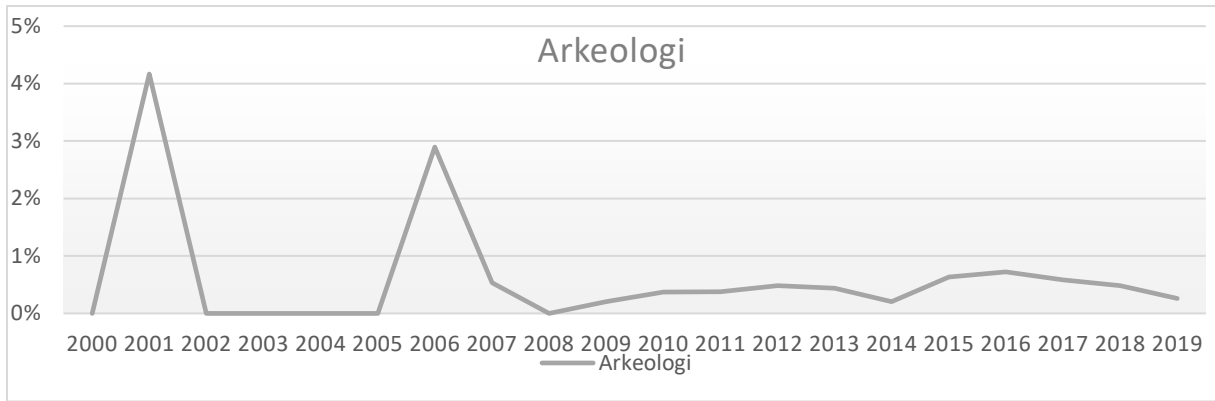
Bilagor

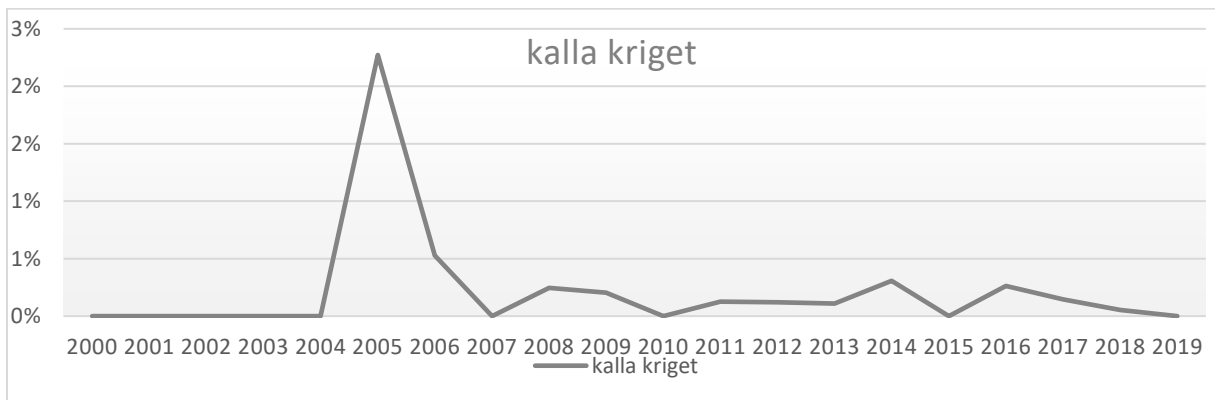
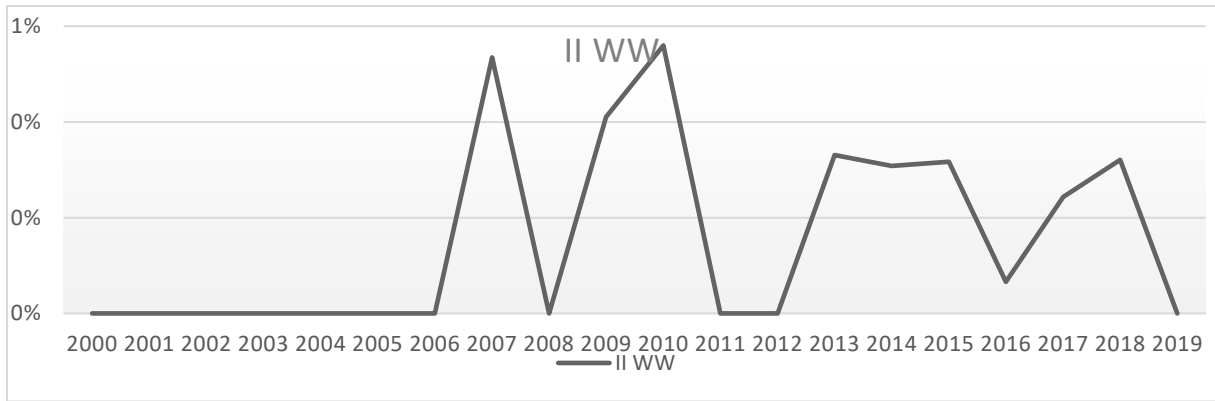
Bilaga 1. Sakområde

Nedan presenteras kategorin sakområde och resultat över de ledande nyckelord som redovisats i uppsatsens resultat- och analysdel. Varje diagram nedan visar trend och hur bruket av ett nyckelord ser ut över tid.

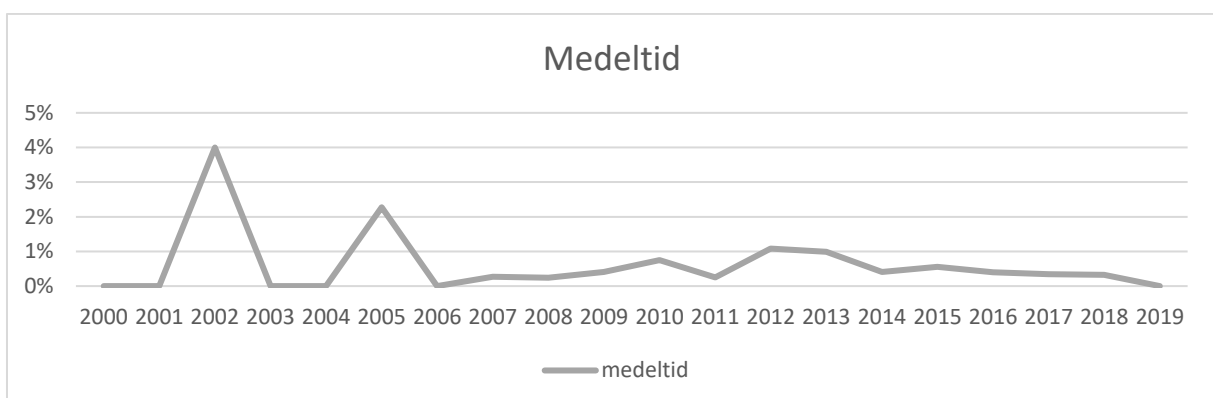
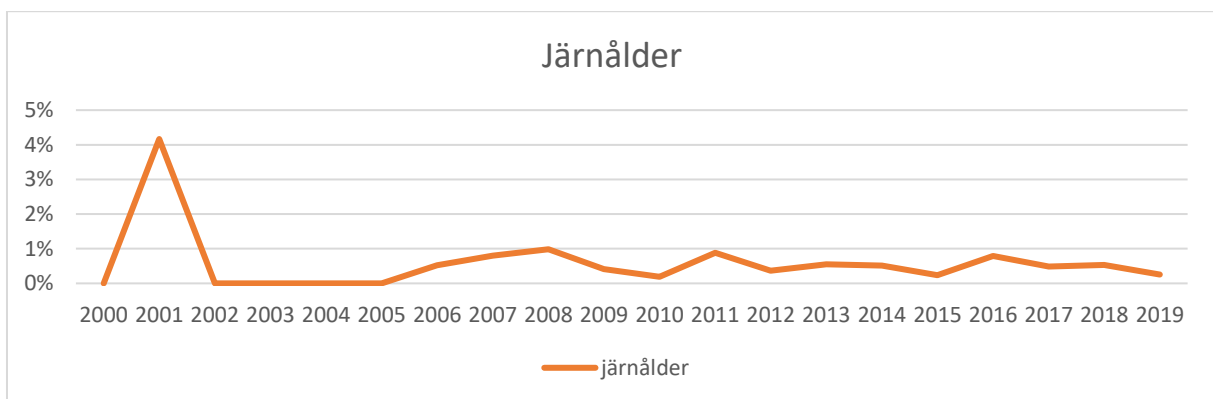

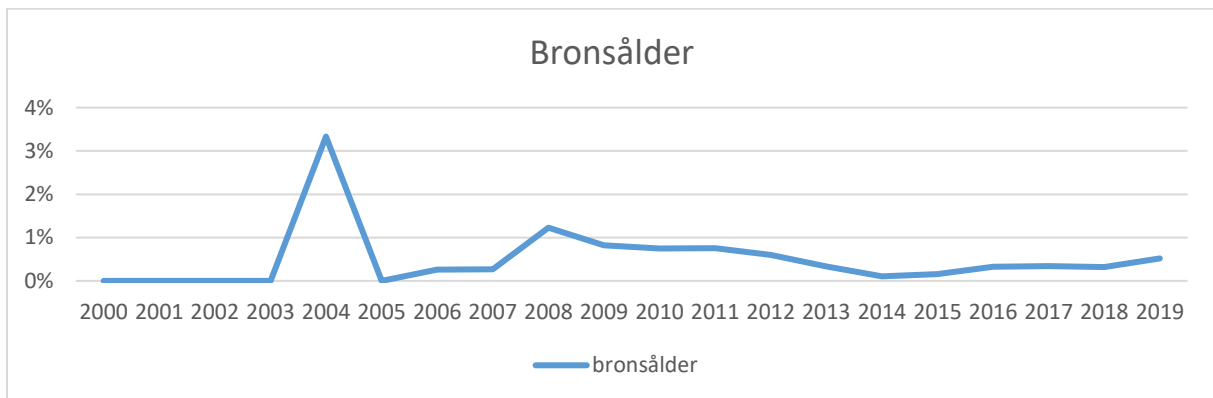
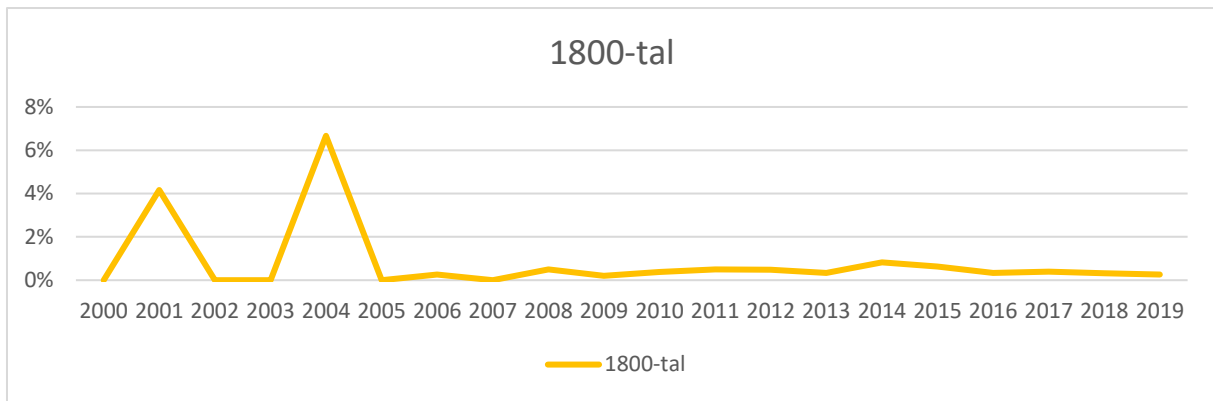

Bilaga 2. Epok

Nedan presenteras kategorin epok och resultat över de ledande nyckelord som redovisats i uppsatsens resultat- och analysdel. Varje diagram nedan visar trend och hur bruket av ett nyckelord ser ut över tid.

Bilaga 3. Plats

Nedan presenteras kategorin plats och resultat över de ledande nyckelord som redovisats i uppsatsens resultat- och analysdel. Varje diagram nedan visar trend och hur bruket av ett nyckelord ser ut över tid.

